

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាម

ព្រះពុទ្ធសាសនា

Bnül GBI
sasna nig sgñ
EbbTsSnvCà

stàbGkGanRKbmCÀdan
edayPkù eslg vTJ

B>s 2547

K>s 2003

HOW TO PRACTISE BUDDHISM

by

Ven. Dr. K. Sri Dhammananda

Translated from English into Khmer by

Bhikku Soeurng Vutthy
(Maṅgalajjotṭo)

B.C. 2547

A.D. 2003

បោកអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាម

ព្រះពុទ្ធសាសនា

eday

RBHtCKINbNt k> RSFmannb

bkERbBPasaGgeKs eday

Pkq esOg viTf

Gtlt smNsisS énBükvitüal 1/2 sdyerog

B>s 2547

K>s 2003

matkan@km

ទំព័រ

❁ ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា.....	1
❁ ទោមនស្សចេតនា.....	10
❁ គំរូរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ.....	12
❁ អភិទេស្តមណី.....	14
❁ ពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសចិន.....	16
❁ ពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី.....	19
❁ សាសនាដែលពួកបញ្ចវន្តអាចអោយតម្លៃ.....	25
❁ ឥរិយាបថរបស់សាសនាមួយចំនួន.....	27
❁ របៀបរបស់នៅតាមបែបសាសនាប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណ.....	28
❁ ពុទ្ធសាសនា និង បច្ចេកវិទ្យាទំនើប.....	33
❁ មនុស្ស និង សាសនា.....	40
❁ ចិត្តមនុស្សស្មានមិនត្រូវ.....	43
❁ សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើស.....	46
❁ សាសនា និង អ្នកគិតសេរី.....	51

Garm&fa

សៀវភៅដែលអស់លោកអ្នក និងបួនៗកំពុងកាន់អាននៅនឹងដៃនេះ ច្បាប់ដើមជាភាសាអង់គ្លេស ។ តែដោយខ្ញុំបានអានហើយឃើញថាវាមាន ខ្លឹមសារល្អគួរយកជាគតិបាន ទើបខ្ញុំសំរេចចិត្តបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ដើម្បី បំរើផលប្រយោជន៍អក្សរសាស្ត្រជាតិយើង ។

ក្នុងការបកប្រែ និងសរសេរនេះពិតជាមានកំហុសឆ្គងខាងឃ្លាព្យាង្គ អក្ខរាវិរុទ្ធ និងពាក្យបច្ចេកសព្ទមួយចំនួនមិនលែង ។ ព្រោះខ្ញុំជាអ្នកបក ប្រែមិនមែនជាអ្នកចេះដឹងជ្រៅជ្រះ មិនជាអ្នកវប្បធម៌អក្សរសាស្ត្រ ហើយ ក៏គ្មានសញ្ញាប័ត្រអ្វីធំដុំទេ ។ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែជាអ្នកមានឆន្ទៈ ក្នុងការធ្វើកិច្ច ការនេះប៉ុណ្ណោះ ។

ដូច្នេះសូមលោកអ្នក និងប្រិយមិត្តអ្នកអានមេត្តាជួយកែតម្រូវ នូវរាល់ កំហុសឆ្គងដោយអចេតនានេះ ដើម្បីចូលរួមលើកតំកើងតំលៃភាសាជាតិ យើងក្នុងគោលបំណង បំរើផលប្រយោជន៍រួមរបស់សង្គម ។

ម្យ៉ាងវិញទៀតខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ សមណសិស្ស និងសមណនិស្សិតដែលជាសហការីដែលបានជួយផ្ទុកដាក់ ក្នុងការនេះឱ្យបានសំរេចជាស្ថាពរ ។ ឯនាមសមណសិស្ស និងសមណនិស្សិត ជាអ្នកជំនួយការក្នុងសៀវភៅនេះមានដូចជា :-

- sameNr hm sxxm

- sameNr sxx s122
- Pk0 j aj ; k1
- Pk0 Gy tara
- sameNr Gm swnh
- Pk0 RBMSNa
- sameNr RBMmnh

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះ ពិតជាជំនួយយ៉ាងសំខាន់សំរាប់សិក្ខាកាម កុលបុត្រក្នុងសកលកម្ពុជារដ្ឋ និងជាពិសេសសិស្សានុសិស្សវិទ្យាល័យនានា ។ ព្រោះនៅក្នុងប្រធានបទនីមួយៗ សុទ្ធតែផ្ទុកទៅដោយគំនិតសំខាន់ដែលអាចទុកដូចជាពុទ្ធិ ខាងវប្បធម៌ទូទៅមួយផ្នែកដែរ ។

ស្វាយរៀង, ថ្ងៃទី ២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣
 ប្រែរៀបរៀង ភិក្ខុ es0g vTf

ហេតុអ្វីបានជាយើងប្រតិបត្តិតាមឱវាទ

មុនយើងចាប់ផ្តើមដំណើរការហេតុអ្វី យើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមឱវាទ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ យើងគប្បីយល់ថាហេតុអ្វីបានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានសម្រេចព្រះទ័យបង្រៀននូវមាគិជីវិតថ្មីមួយ តាមបែបសាសនា ដើម្បីបានសំរេចសេចក្តីសុខ ថ្នាក់ទីបំផុតជាលើកដំបូង ។

លោកអ្នកប្រហែលចាំបានថា ដំបូងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានព្រះទ័យ រួញរា ដើម្បីប្រកាសនូវឱវាទនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ឈ្វេងយល់ឃើញពីមនុស្ស ដែលមានការភ័ន្តច្រឡំដោយពិត អំពីជីវិតរបស់ពួកគេ លក្ខខណ្ឌរបស់គេ និងរបៀបខុសគ្នាទាំងស្រុង នៃវិធីសាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គដែលស្តែងចេញពីអ្វី ដែលពួកគេធ្លាប់បានពិប្រទះពីមុនមក ។

ព្រោះហេតុដូច្នោះ នៅពេលដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រមើលឃើញ ថាមាន សត្វពួកខ្លះ "ដែលមានចូលីក្នុងភ្នែកតិច", ព្រះអង្គក៏បានសម្រេចចិត្តផ្សព្វ ផ្សាយនូវសច្ចធម៌នេះទៅដល់ពួកជនទាំងឡាយ ។

ព្រះអង្គចែកចាយធម្មៈនេះ ចេញពីព្រះទ័យមេត្តាដ៏បរិសុទ្ធដើម្បីរំដោះ ទុក្ខរបស់សត្វលោក ។

មាគិគ្រាស់ដឹង របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងជាតិចុងក្រោយរបស់ព្រះ អង្គ បានចាប់ផ្តើមនៅពេលដែលព្រះអង្គទ្រង់បានទតឃើញនូវទេវទូតទាំង

បួនគឺ :- មនុស្សចាស់ជរា១ មនុស្សឈឺ១ សាកសព១ និងភេទអ្នកបួស១
ដែលធ្វើអោយព្រះអង្គជ្រាបបានយ៉ាងច្បាស់ដោយបញ្ជាញាណថា សេចក្តី
ទុក្ខគឺ បណ្តាលមកពីសេចក្តីតូចចិត្ត សេចក្តីមិនពេញ និងសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ។

ក្សិណនោះ ព្រះអង្គបានអធិដ្ឋានចិត្តយ៉ាងមាំ ហើយក៏បានបន្សាត់ខ្លួន
ចេញចាកផ្លូវលោក និងចាប់ផ្តើមស្វែងរកនូវមាតិកាវិលត់ទុក្ខគ្រប់យ៉ាង តាម
អង្គអរិយមគ្គ ។

ព្រះអង្គទ្រង់កត់សំគាល់ឃើញថា សេចក្តីទុក្ខលំបាននេះជាហេតុបង្កើត
អោយមានអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗនៅក្នុងសង្គម រួមមានទាំងការរើសអើង
ជាតិសាសន៍ និងការយល់ឃើញខុសជាដើម ។

ព្រះអង្គក៏បានឃើញបុគ្គលដែលកំពុងព្យាយាមរើខ្លួនចេញពីសេចក្តីទុក្ខ
បានក្លាយខ្លួនទៅទាសករចំពោះការប្រតិបត្តិសាសនដូចជាការបង្កត់អាហារ
និងការប្រព្រឹត្តអត្តកិលិមថានុយោគ ស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ដោយយល់ឃើញថា ការធ្វើខ្លួនអោយលំបានដូច្នោះអាចធ្វើអោយពួកគេ
លះបង់នូវអ្វីដែលគេហៅថាអាត្ម័ន ។

ព្រះអង្គទ្រង់បានមើលឃើញ នូវសេចក្តីទុក្ខមានកម្រិតដ៏ធំក្រៃលែង
ដែលកើតឡើងដោយការបែងចែកវណ្ណៈមនុស្សជាបួនថែមទៀត ។

ឯស្ត្រីទាំងឡាយក៏ទទួលរង នូវការប្រកាន់ភេទយ៉ាងគួរឱ្យខ្លាចផង

ដែរ ។ ហើយចំនួនប្រាក់កាសដ៍ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ ត្រូវបានចំណាយទៅលើ
កិច្ចការដែលគ្មានខ្លឹមសារ ដែលបណ្តាលឱ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិត របស់សត្វ
ទាំងឡាយដោយគ្មានពំនឹង ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ឈ្លេងយល់ឃើញថា បញ្ហាទាំង
អស់នេះគឺគ្មានអ្វីក្រៅពីការពាក់ព័ន្ធ ដោយការយល់ដឹងផ្នែកសតិបញ្ញាពី
ស្ថានភាពមិនសមស្របរបស់មនុស្សជាតិ ហើយព្រះអង្គទ្រង់មានបំណងចង់
បង្ហាញនូវផ្លូវត្រូវសម្រាប់សង្គ្រោះដល់ជនទាំងនោះ ។

ព្រះអង្គប្រាថ្នាចង់ណែនាំ នូវមាតិកាជីវិតដ៏ប្រសើរដល់មនុស្សលោកនូវ
កិច្ចប្រតិបត្តិដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូរតាមបែបបរិណិរូបរបស់ខ្លួន ។
ព្រះអង្គទ្រង់បានប្រកាសថា សង្គហកិច្ចពិតជាត្រូវទទួលបានតាមរយៈការ
ដុះខាត់ជម្រះចិត្ត និងទទួលបាននូវបញ្ញា, នេះមិនមែនសំរេចបានដោយ
បណ្តុះគំនិតបណ្តុះនិស្ស័យក្នុងជំនឿទាំងអង្គឯងដល់ ឬក៏សេចក្តីភ័យខ្លាច
ចំពោះអាទិទេព និងបញ្ហារបស់អាទិទេពនោះទេ ។

នៅត្រង់ចំនុចនេះ ចាំបាច់ត្រូវដឹងពីលក្ខណៈប្លែកគ្នារវាងពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធដែលយើងហៅថាធម៌ និងសាសនា, ជាពុទ្ធសាសនា
ដែលមានសកម្មភាពជាប់ទាក់ទងបញ្ហារបស់សង្គម ដែលត្រូវបានបង្កើត
ឡើងដោយសារឹករបស់ព្រះអង្គ ដោយអនុលោមទៅតាមប្រពៃណីទំនៀម
ទំលាប់ និងមាតិកាជីវិតរបស់ពួកគេ ។ ព្រះពុទ្ធមិនមានបំណងបង្កើតសាសនា
ដើម្បីអោយជនទាំងឡាយជឿតាមនោះទេ ។

ក្នុងឱកាសជាច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់បានប្រកាសថា ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាស ថា ព្រះអង្គមិនបានចាប់អារម្មណ៍ថា ជនណាមួយបានផ្តល់នូវកិត្តិយសដល់ ព្រះអង្គ ឬក៏អត់នោះទេ ។

ផ្ទុយទៅវិញ ព្រះអង្គបានលើកទឹកចិត្ត ដល់សារីរកទាំងឡាយអោយ ចេះពិចារណាបានស៊ីជម្រៅនូវឱវាទទាំងឡាយ ដើម្បីសំរេចចិត្តថាតើឱវាទ នោះ មានសុពលភាពដែរឬមិនមាន ។

ព្រះអង្គទ្រង់មិនបានដាក់ទោស ទៅលើជនណាដែលមិនបានធ្វើតាម បញ្ជារបស់ព្រះអង្គឡើយ ព្រះធម៌ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់ដឹង និងទ្រង់បានបង្រៀននោះត្រូវបានស្រាយបំភ្លឺថា ជាអរិយសច្ចៈ ។ ព្រោះធម៌ នេះ បានបង្ហាញអោយយើងឃើញពីភាពពិតនៃជីវិតរបស់យើង និងជួយ ដឹកនាំខ្សែជីវិតបានត្រឹមត្រូវប្រាសចាកទោស និងស្វែងរកបាននូវសិទ្ធិសេរី ភាព ។

ពាក្យថាធម្មៈ កើតមកពីពាក្យឬសថា "ធរ" មានន័យថា "ឧបត្ថម្ភ" ឬ "ទ្រទ្រង់" ។ ដូចនេះហើយទើបធម៌នេះមានឈ្មោះថា បរមត្ថសច្ចៈ ក្រៅពី នោះគឺជាអំពើ ឬជាច្បាប់សកល ។ ការដឹងដល់ថ្នាក់សច្ចៈដូចនេះ អាច កំចាត់បង់នូវអវិជ្ជា និងជួយអោយយើងបានរួចរំដោះ ចាកផុតសេចក្តីភ័យ ខ្លាច និងជំនឿឆ្គង ។

ធម៌នោះអាចជួយយើងអោយសម្រេចបាននូវការសង្គ្រោះរបស់យើង

ដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះធម៌រមែងគាំពារយើងមិនអោយធ្លាក់ទៅក្នុងកំណើត
អបាយភូមិ ទាំងក្នុងលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ដែលអាចកើតជាសត្វ
តិរច្ឆាន អសុរកាយ និងប្រៃតជាដើម ។

ប៉ុន្តែសូមកុំភ្លេចថា៖ យើងមិនត្រូវរង់ចាំដល់ស្លាប់ទើបបានដឹងនូវ
សភាវៈទាំងនេះទេ សូមឱ្យតែយើងកំពុងមានជីវិតរស់នៅជាមនុស្ស ក៏យើង
បញ្ចេញនូវសេចក្តីក្រោធទោសៈ លោភៈ ឥស្សា ហើយក៏ធ្លាក់ខ្លួនទៅជា
សត្វទាំងនេះបានដែរ ។

នៅពេលយើង បង្កើននូវសន្តានចិត្តប្រកបដោយកិលេសទាំងនេះ ជា
វិសគល់របស់វា ដូចនេះយើងច្បាស់ជាបានឃើញ នូវកំណើតជាឧបបាតិក
នោះ ក្នុងពេលចុតិ និងបដិសន្ធិក្នុងស្ថានថោកទាបនេះជាមិនខាន ។

ការដឹងនូវដំណើរទាំងនេះអោយឈ្មោះថា **ធម្មៈ** ឬ**ធម៌**ដែលជាសភាវៈ
ទ្រទ្រង់យើងមិនអោយធ្លាក់ទៅក្នុងសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងស្ថានអបាយ និងវដ្ត
សង្សារ ។

ដូចនេះយើងបានដឹងថាពាក្យ "**ធម៌**" មានការបកស្រាយស្រដៀងគ្នា
នឹងពាក្យ "**សាសនា**" ដែលជាប្រព័ន្ធជំនឿជាទំនៀម និងជាព្រហ្មចរិយ... ។

ដូចនេះហើយ ទើបព្រហ្មចរិយធម៌នេះជាមាគិដើម្បីហ្នឹកហាត់ និងដុស
ខាត់ជំរះចិត្តដោយពិត ។ ធម្មជាតិពិតរបស់ចិត្តមនុស្សមិនត្រូវបានពន្យល់ឱ្យ
បានច្បាស់លាស់នៅក្នុងសាសនាដទៃទេ ការបកស្រាយពិតខាងសកម្មភាព

ផ្លូវចិត្ត អាចត្រូវបានគេរកឃើញនៅក្នុងគម្ពីរអភិធម្ម គម្ពីរមានអត្ថប្រយោជន៍
ជ្រៅ ក្នុងពុទ្ធសាសនា។ អ្នកចិត្តវិទ្យាសម័យទំនើប គឺស្ថិតនៅក្នុងភាពអាច
កំបាំងនៅឡើយអំពីវិស័យនៃចិត្តមនុស្សខ្លះ។ ប៉ុន្តែពួកអ្នកចិត្តវិទ្យាទាំង
នោះ បានទទួលស្គាល់ថា ពេលយើងប្រៀបធៀបចិត្តវិទ្យាសម័យថ្មី ជាមួយ
នឹងចិត្តវិទ្យាដែលគង់នៅជាង ២៥០០ឆ្នាំ ក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា ចិត្តវិទ្យា
សម័យថ្មីកំពុងស្ថិតនៅក្នុងជំហាននៃការចាប់ផ្តើមនៅឡើយ។

ព្រះពុទ្ធបានពន្យល់យ៉ាងច្បាស់នូវរឿងរ៉ាវទាំងឡាយ ដែលមនុស្សមិន
អាចយល់ឃើញជាមុន។ ពិតមែនហើយ នៅពេលយើងឃើញនូវធម្មជាតិ
ពិតនៃចិត្តរបស់មនុស្ស យើងគង់អាចយល់បានថាហេតុអ្វីខ្លួនយើងត្រូវបាន
គេហៅថា “មនុស្ស”។ “មន” មានន័យថាចិត្ត បន្ថែមពាក្យ “ឧស្ស” បានជា
“មនុស្ស” មានន័យថា អ្នកដែលអាចធ្វើអោយចំរើន បណ្តុះចិត្តរបស់ខ្លួនអោយ
ឈានដល់ថ្នាក់ខ្ពស់បំផុត (ឬអ្នកដែលដឹងនូវហេតុដែលមានប្រយោជន៍ និង
មិនមានប្រយោជន៍)។

ក្នុងរបៀបដូចគ្នានេះ ទស្សនៈវិជ្ជាចិនប្រើពាក្យ “Humane” “Ren”
ដើម្បីពណ៌នាចំពោះជនណាដែលមានមេត្តា ករុណា មុទិតា និងសេចក្តី
ឡើងត្រង់។ ប្រសិនបើគុណធម៌ទាំងនេះមិនមាននៅក្នុងខ្លួនមនុស្សទេនោះ
យើងមិនអាចចាត់ទុកអ្នកនោះជាមនុស្សពិតទេ។

ឯទស្សនវិជ្ជាលោកខាងលិចវិញកំណត់ពាក្យនេះ ដោយសំដៅដល់ជន

ទាំងឡាយណាដែលមានវិចារណញ្ញាណ ប្រកបដោយហេតុផល ។ តាមពិត ទៅ ពាក្យ “**Homo Sapien**” មានន័យថា អ្នកមានប្រាជ្ញា ឬអ្នកវិនិត្យ ។ មនុស្សទាំងអស់សុទ្ធតែមានចិត្តដូចគ្នា ប៉ុន្តែចិត្តមនុស្សខ្លះនៅមានកម្រិត គ្រាន់តែដើម្បីធ្វើអោយជាក់ច្បាស់ដល់ជីវិតរបស់ពួកគេ ដែលកំពុងរស់នៅ ដើម្បីជួយពួកគេស្វែងរកអាហារ លំនៅដ្ឋានដើម្បីប្រពន្ធកូន និងសេចក្តី សប្បាយបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ តែគេមិនអាចពង្រីកចិត្តរបស់គេអោយបាន វែងឆ្ងាយជាងនេះទៀតទេ ។

សូម្បីតែទេវតា ព្រះព្រហ្មដែលតាំងខ្លួនឯងជាអាទិទេព ឬអច្ឆរិយ បុគ្គលនោះ ក៏គ្មានបញ្ញាដូចមនុស្សយើងទេ ។ ពួកទេវតា និងព្រហ្មនោះ ក៏ មិនដឹងនូវអ្វី ដែលនឹងកើតឡើងចំពោះពួកគេបន្ទាប់ពី ចុតិ(ការស្លាប់) ឡើយ ។ គឺពួកទេវតា ឬព្រហ្មទាំងនោះ មិនដឹងពីរបៀបរៀបរយចំដំណើរ សំរាប់ជីវិតបរលោកនាយរបស់ខ្លួន ហើយក៏គ្មានគំនិតរបៀបនេះដែរ ។

ជំនឿថា ការកើតជាទេវៈ ឬព្រហ្មគួរជាទិសដៅចុងក្រោយនៃជីវិត របស់យើង នោះត្រូវបានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបដិសេធទៅវិញ ។ ដរាបណាចំនង់ ក្នុងភពនៅមានក្នុងសត្វណា សត្វនោះឯងរមែងនៅកើតទៀត ។ យើងហៅ ចំណង់តណ្ហាដ៏ធំនោះថា **ភវតណ្ហា** (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព) ។ ម្លោះហើយ ពួកទេវតា និងព្រហ្មដែលមានចំណង់តណ្ហាមាំ ក៏មិនអាចជៀសផុត ពីបដិ០០២ខុសន្តិ ប៉ុន្តែទេវតា និងព្រហ្មទាំងនោះមិនអាចដឹងដូច្នោះទេ ។

ឯមនុស្សអាច ដឹងថា ការស្លាប់មិនមែនជាចុងបញ្ចប់នៃជីវិតទេ គឺជីវិតនោះអាចប្រព្រឹត្ត ទៅជាបន្តទៀត ។

ហេតុនេះហើយសត្វហើយសត្វទាំងឡាយដែលមានបញ្ញា នៅក្នុងស្ថាន ដែលដឹងដូច្នោះ គប្បីរៀបចំសំរាប់ដំណើរជីវិតភពខាងនាយនោះចុះ និងគប្បី ជ្រាបច្បាស់ថា ស្ថាននោះមិនមែនជាស្ថានទុក្ខតិឡើយ ។ នេះហើយដែលថា សាសនាក្លាយជាជំនួយ (ដល់សង្គម) ដ៏មានសារៈសំខាន់នោះ ។

មនុស្សទាំងឡាយគឺជាសត្វតែមួយគត់ដែលអាចដឹងថា យើងមាន អានុភាពដើម្បីគ្រប់គ្រងជោគវាសនារបស់ខ្លួនយើងផ្ទាល់ ។

✍ គ្មានបុគ្គលដទៃណាអាចបង្កើតសាសនាបានទេ ។ មានតែមនុស្ស ទេទើបអាចបង្កើត និងរៀបចំសាសនាបាន ដោយសារបញ្ញាញាណរបស់ ខ្លួនឯង ។

ជំនឿសាមញ្ញជឿថា សាសនាទាំងឡាយមានភពកំណើតនៅឋានសួគ៌ ហើយបានត្រូវនាំយកមកកាន់លោកនេះ ដោយការផ្សព្វផ្សាយអោយដឹង ។ ប៉ុន្តែពុទ្ធសាសនាមានដើមកំណើតនៅលើភពផែនដីនេះ តាំងនៅក្នុងចិត្ត មនុស្សទាំងឡាយរួចក្រោយមក ទើបបានឈានទៅដល់ស្ថានសួគ៌ ។

✧ សាសនាមិនមែនមកពីលើស្ថានសួគ៌ទេ ។

✧ តាមពិតទៅ ស្ថានទេវតា (ឋានសួគ៌) ទាំងឡាយនោះ មិនដែលនាំ ឱ្យមាននូវសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ ខាងប្រាជ្ញាស្មារតីទេព្រោះស្ថានទាំងនោះ

ខ្លួនខ្លាយតែជាមួយនឹងសេចក្តីសុខតែម្យ៉ាង ។ ហើយទេវតាទាំងឡាយមិន
បាននឹកគិតដល់សភាពពិតនៃការមិនទៀង និងសេចក្តីទុក្ខឡើយ ។

តទៅនេះ ជាការពន្យល់អោយដឹងថាហេតុអ្វីបានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
បានត្រូវច្បុកចាត់ពីឋានតុសិតមកកាន់លោកនេះ ដែលថាព្រះអង្គបានកំពុង
គង់នៅដូចជាទេវៈមួយអង្គដើម្បីសម្រេចបាននូវការត្រាស់ដឹង ។ តាមពិត
អាទិទេពទេវៈ និងព្រះព្រហ្មមិនអាចក្លាយជាព្រះពុទ្ធបានទេ មានតែមនុស្ស
ប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចអប់រំចិត្តរបស់ខ្លួនអោយឈានទៅដល់ការបំពេញដល់
កំរិតនោះបាន ព្រោះពួកគេកំពុងស្ថិតនៅក្នុងឋានៈមួយដើម្បីពិនិត្យពិច័យ
នូវធម្មជាតិ នៃសេចក្តីទុក្ខទាំងឡាយ ។

ឥឡូវនេះយើងអាចយល់បានថា ខ្លួនយើងជាមនុស្សរមែងមានសក្តា-
នុពលដើម្បីអាចបណ្តុះចិត្តរបស់យើង រហូតឈានដល់ព្រះនិព្វានជាការ
ឃើញនូវទីបំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តទាំងឡាយទាំងពួង ឬ
សេចក្តីតូចចិត្តនោះ ។ ដោយខ្លះបញ្ចាយលំដឹងពីសច្ចៈធម៌នេះ
ទើបមានមនុស្សពួកខ្លះ ព្យាយាមចំអកព្រះពុទ្ធ ដោយការនិយាយថា
ព្រះពុទ្ធមិនមែនជាតួអង្គអាទិ ទេពទេ ។ ហើយក៏តាំងសំនួរឡើងថា
“ហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើសក្ការៈបូជា ដល់ព្រះអង្គ?” “តើអ្នកទទួលបានអ្វីពី
ព្រះអង្គទៅ?” ប្រសិនបើយើង បង្ហាញថាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា អាទិទេពមួយ
អង្គមែននោះ យើងបន្ទាបបន្ថោក នូវពោធិញ្ញាណ របស់ព្រះអង្គហើយ ។

eTamnsSectna

យើងទាំងអស់គ្នា សុទ្ធតែទទួលសោយនូវទោមនស្សចេតនានេះ ។

តើយើងទទួលនូវអារម្មណ៍ថ្នាំងថ្នាក់បែបនេះ ប៉ុន្មានដងក្នុងមួយថ្ងៃ?

ត្រង់ហ្នឹងហើយដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានបញ្ញត្តិថាជា "ទុក្ខ" មិនមែន ចាំបាច់សំដៅដល់ការឈឺចាប់ ឬសេចក្តីសោកសៅនោះទេ នេះជារបៀប កំណត់ដឹងធម្មតានៃពាក្យនេះ ។

យើងរមែងទទួលនូវអារម្មណ៍ជាទោមនស្សចេតនានេះ ។ យើងមិន ដែលអាចពេញចិត្តទៅនឹងអ្វីដែលយើងបាននោះទេ យើងរឹតតែចង់បាន របស់នោះហើយ ។

យើងចង់បោះបង់របស់នោះចោល នៅពេលដែលយើងបានវាហើយ ព្រោះ របស់នោះបាត់បង់នូវភាពទាក់ទាញរបស់វា ។

យើងហៅការបាត់បង់នេះថាភាពមិនទៀង ។ ដូច្នេះមួយជីវិតរបស់ យើង យើងព្យាយាមប្រកាន់ខ្ជាប់ទៅនឹងរបស់ទាំងនោះ ។ ហើយយើង តែងតែទទួលនូវអារម្មណ៍ទោមនស្សចេតនាជានិច្ច ព្រោះខ្លួនយើងផ្ទាល់ នឹងរបស់ទាំងឡាយដែលយើងប្រកាន់មាំនោះតែងតែមានការប្រែប្រួលជា ដរាប ។

ភាពសប្បាយរីករាយពិតប្រាកដនោះ គឺនៅត្រង់យើងត្រូវចេះជំនះលើ ចំនុចខ្សោយ របស់មនុស្សហ្នឹងឯង ។ ហើយព្យាយាមដើម្បីដឹងថា ហេតុអ្វី

ទោមនស្សចេតនា

បានជាយើងមិនសប្បាយចិត្ត ។ នេះទើបជាគោលបំណងក្នុងជីវិតរបស់
យើង ។

KMbsRBHSm&§

គំរូរបស់អង្គព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាសមល្មមគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីពន្យល់ពី វិធីដែលយើងអាចធ្វើដំណើរតាមផ្លូវឆ្ពោះទៅរកភាពបរិសុទ្ធបាន ។ ការហឹក ហាត់ដំណើររបស់ព្រះពោធិសត្វ មុនពេលដែលព្រះអង្គបានក្លាយជាព្រះពុទ្ធ មួយអង្គ គឺជាដំណើរមួយវែងឆ្ងាយ និងលំបាកលំបិន ។

រឿងរ៉ាវទាំងឡាយ ក្នុងគម្ពីរជាតកបានដំណាលពីជាតិរបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ច្រើនរាប់មិនអស់ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានឆ្លងកាត់នូវការសាកល្បងជាច្រើន ដើម្បីជម្រះចិត្តធ្វើអោយបរិសុទ្ធ ។ សូម្បីក្នុងកំណើតចុងក្រោយរបស់ព្រះ អង្គ កាលនៅជាព្រះសិទ្ធត ព្រះអង្គធ្លាប់បានទទួលការសាកល្បងវិនិច្ឆ័យជា ច្រើនដងមុនការត្រាស់ដឹង ។ សូម្បីកាលនៅជាកុមារ ថ្ងៃមួយនោះព្រះអង្គ បានទតឃើញសត្វបង្កួយកំពុងស៊ីស្រមោច សត្វពស់ក៏បានលេបសត្វបង្កួយ នោះ រួចហើយសត្វពស់នោះក៏ត្រូវសត្វស្វាំងចឹកស៊ីទៀត ។ ព្រឹត្តិការណ៍ជាប់ តៗគ្នាទាំងនេះ បានធ្វើអោយព្រះអង្គនឹកឃើញដល់ធម្មជាតិនៃសេចក្តីទុក្ខ ដែលសត្វទាំងឡាយបៀតបៀនលើគ្នា និងគ្នាចំពោះជីវិតរស់នៅរបស់ពួក គេ ។

ថ្ងៃមួយជាខាងក្រោយមក ទេវទត្តត្រូវជាបងប្អូនជីដូនមួយរបស់ព្រះ អង្គ បានបាញ់សត្វហង្សមួយ ធ្វើអោយរបួស ហើយព្រះអង្គក៏នាំយកមក ព្យាបាល និងពន្យល់បញ្ចុះបញ្ចូលទេវទត្តថា មេត្តា គឺជាថ្នាំបន្សាបចំពោះ

គំរូរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ

អំពើឃោរឃៅ ដែលសត្វលោករមែងបៀតបៀនគ្នា ។

អីចឹងហើយ បានជាពេលដែលព្រះអង្គបានឃើញនូវនិម្មិតទេវទ្វេតទាំង បួន រួមមានមនុស្សចាស់ មនុស្សឈឺ មនុស្សស្លាប់ និងភោទអ្នកបួសនោះ ក៏ បានធ្វើអោយព្រះអង្គនឹកឃើញដល់សេចក្តីពិតដ៏ក្រៃលែង ពីការមិនឡើង ថាជាទុក្ខសច្ចៈ (ការពិតអំពើហេតុដែលនាំអោយកើតទុក្ខ) ។

ការដឹងនេះ បានធ្វើអោយឈានទៅដល់ការសំរេចចិត្តរបស់ព្រះអង្គ ដើម្បីបកថយក្រោយ ចេញពីផ្លូវលោកដែលប្រកបទៅដោយផាសុកភាព ខាងផ្នែកសម្ភារៈ ដើម្បីចេញសាងមហាអភិធម្មសមណី (ការលះបង់ទ្រព្យ សម្បត្តិប្រពន្ធកូន ដើម្បីចេញសាងភ្នំសប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌) ។

GPen®sámN_

សព្វថ្ងៃនេះ មានជនជាច្រើនយល់ថា វាជារឿងមួយលំបាក ដើម្បី ទទួលយកនូវសេចក្តីសំរេចចិត្តតាមព្រះសិទ្ធិត្ត ដើម្បីលះបង់ភរិយា និងបុត្រ ហើយចេញប្តីជានោះ ។ នេះមិនមែនជាការសំរេចចិត្តដ៏សាមញ្ញមួយទេ នៅក្នុងវប្បធម៌របស់ប្រទេសឥណ្ឌា ដែលជាប្រទេសតែងតែបានប្រារព្ធធ្វើ អរិយមគ្គដែលបុគ្គលអាចធ្វើបាន គឺការចេញសាងអភិវឌ្ឍន៍នេះឯង ។

ដើម្បីបង្កនូវការសប្បាយផ្លូវកាយ ហើយស្វែងរកការបំពេញសេចក្តី ព្យាយាមខាងប្រាជ្ញាស្មារតី ។ នេះទើបបានឈ្មោះថាការសម្រេចចិត្តមួយ ដែលនាំមកនូវកិត្តិយសដល់គ្រួសារ ។ ទោះជានៅពេលយប់នោះ មុនពេល ដែលព្រះសិទ្ធិត្តយាងចេញសាងផ្លូវ ព្រះអង្គមិនបានដាស់ភរិយា និងបុត្រក៏ ដោយក៏យើងដឹងដែរថា ព្រះអង្គបានពិគ្រោះពីបញ្ហានេះ ជាមួយភរិយាជា ច្រើនលើកច្រើនគ្រាដែរ ។ យើងដឹងទៀតថា ព្រះនាង **yesaFraBima** ក៏ បានយល់ និងគាំទ្រនូវសេចក្តីសំរេចចិត្តនោះ ដោយអះអាងថាព្រះនាង ក៏ បានជ្រាបពីបំណងវាសនារបស់ព្រះអង្គដែរហើយ ។

នេះក៏ជាការរក្សារបវេណី របស់ឥណ្ឌាដូចដែលយើងបានឃើញ បានដឹង នៅក្នុងរឿង **រាមាយណៈ** (រឿងរាមកេរ្តិ៍) ស្រាប់ ។ ដែលនៅក្នុងនោះ នាង **Su ta** បានគាំទ្រយ៉ាងស្ម័គ្រស្មោះនូវការសម្រេចចិត្តរបស់ព្រះ **ram** ហើយបាន យល់ព្រម អោយព្រះ **ram** ចេញទៅបួសជាតាបស រយៈពេល ១៤ឆ្នាំ នៅ

ក្នុងព្រៃ ។ nagBina ភរិយារបស់ព្រះសិទ្ធត្ថបានយល់ពីឱកាស ដ៏ប្រសើរ ក្រៃលែងរបស់ព្រះអង្គ ដើម្បីជួយស្រោចស្រង់នូវសព្វសត្វទាំងអស់ នាង ឥតមានចំណែកចិត្តអត្តទត្តភាព ដើម្បីហាមឃាត់នូវដំណើររបស់ព្រះអង្គឱ្យ ខុសពីព្រះបំណងឡើយ ។

បន្ទាប់ពីបានសាងផ្នួសមក ព្រះអង្គបានចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិវិធីតបកម្ម យ៉ាងតឹងរ៉ឹង ដែលក្រោយមកព្រះអង្គបានយល់ឃើញថាគ្មានប្រយោជន៍ និង មិនអាចនាំទៅរកសេចក្តីស្ងប់ចិត្ត ។

ព្រះអង្គទ្រង់ឈ្វេងយល់ឃើញថា នៅពេលរាងកាយត្រូវបានធ្វើទារុណ កម្មដោយការបង្កត់អាហារ និងបាត់បង់សេរីភាពដូច្នោះ ចិត្តនោះមិនអាច ស្ងប់ដើម្បីពិចារណាដោយសុវត្តិភាព ទៅលើវត្ថុទាំងឡាយតាមសភាវៈពិត បានទេ ។

ព្រះអង្គបានជ្រាបទៀតថា កាលនៅជាស្តេចចក្រ ជីវិតរបស់ព្រះអង្គ ប្រកបទៅដោយវត្ថុប្រណីតហួសប្រមាណមិនត្រឹមតែគ្មានប្រយោជន៍ទេ តែ ថែមទាំងធ្វើឱ្យអាប់អោន និងគួរឱ្យខ្មាសអៀនទៀតផង ។

ម្លោះហើយព្រះអង្គក៏ចាប់អនុវត្តតាមមជ្ឈិមបដិបទា រវាងវត្ថុប្រណីត និងតបកម្ម ហើយក៏បានរកឃើញនូវរូបមន្តត្រឹមត្រូវ សំរាប់អប់រំបន្តិចិត្ត ដែលចុងក្រោយក៏ឈានទៅដល់ការត្រាស់ដឹង ។

BT § asnaenARbeTsch

ព្រះពុទ្ធសាសនាបានមានអានុភាពដ៏សំខាន់មួយ យូរអង្វែងមកហើយ ក្នុងការបង្កើតទ្រង់ទ្រាយវប្បធម៌របស់ប្រជាជននៅអាស៊ី ។ **ឧទាហរណ៍:** ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជនចិនជ្រើសរើសយកព្រះពុទ្ធសាសនា ប្រសើរជាង សាសនាដទៃមាននៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា ដូចជាសាសនាព្រាហ្មណ៍ និង សាសនាជេនជាដើម ?

ពួកគេ (ប្រជាជនចិន) មានជំនឿផ្ទាល់របស់គេ នៅក្នុងប្រទេសចិន ស្រាប់ហើយតែពួកគេមិនពេញចិត្ត ។ ពួកគេចង់រកឃើញនូវចម្លើយចំពោះ បញ្ហាចោទជាច្រើនអំពីជីវិត ប៉ុន្តែពួកគេមិនអាចរកចម្លើយទាំងនោះ នៅ ក្នុងសាសនាផ្សេងៗ មាននៅក្នុងប្រទេសចិន នាសម័យនោះទេ ។

ម្លោះហើយពួកគេបានទទួលរងនូវការឈឺចាប់ និងបញ្ហាលំបាកជា ច្រើនដើម្បីទៅដល់ប្រទេសឥណ្ឌា ។ ដោយធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់តាមស្ទឹង បត់ បែន តាមព្រៃ និងតាមវាលខ្សាច់ ។ ពួកគេបានប្រើរយៈពេលដ៏យូរ ដើម្បី បានទៅដល់ប្រទេសឥណ្ឌា ។

ប៉ុន្តែ ពួកគេមានចិត្តមុតមាំ ក្នុងការស្នាក់នៅទីនោះ ដើម្បីសិក្សាពីព្រះ ពុទ្ធសាសនា ។ នេះគឺមកពីពួកគេសង្កេតមើលដោយស្មិតស្មន់ រួចពួកគេបាន ដឹងថាព្រះពុទ្ធសាសនានោះ ទើបជាសាសនាមួយជាសាកល ។ គេដឹងថាវា មានលក្ខណៈងាយស្រួល ក្នុងការប្រតិបត្តិព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រោះសាសនា

ពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសចិន

នេះ មិនចាំបាច់ធ្វើអោយប្រទេសពួកគេ ផ្លាស់ប្តូរនូវរបៀបជីវិត របស់ប្រជាជនចិនផងខ្លួន ដែលដូនតារបស់គេបានបន្សល់ទុកអោយជាងរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយនោះ ។ ដោយឃើញតំលៃដូចនេះ ពួកគេក៏បានជ្រើសរើសយកព្រះពុទ្ធសាសនាទៅ ។ បន្ទាប់ពីព្រះពុទ្ធសាសនា បានត្រូវនាំចូលក្នុងប្រទេសចិនមក សាសនានេះបានរីកចំរើន និងត្រូវបានពង្រឹងថែមទៀតក្នុងយុគសម័យអាណាចក្រ **ming Ti** (Empero Ming Ti's Period) ។ ព្រះពុទ្ធសាសនា បានត្រូវប្រកាសជាសាសនារបស់រដ្ឋ នៅក្នុងប្រទេសចិនទៀតផង ។ ប្រទេសចិនបានកត់សំគាល់ឃើញថា ព្រះសម្មសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មិនបានផ្តុចដំណើរប្រជាជនចិនមិនអោយគោរពនូវវិប្បធម៌ និងប្រពៃណីរបស់ខ្លួនទេ ប្រសិនបើវិប្បធម៌ប្រពៃណីទាំងនោះមានប្រយោជន៍ ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបពួកគេទទួលយកព្រះពុទ្ធសាសនាទៅប្រតិបត្តិ ថែមទាំងបានលើកតម្កើងវិប្បធម៌គេទៀតផង ។

ជាលទ្ធផលនាំមកនូវវិប្បធម៌ថ្មីមួយ បែបពុទ្ធិនិយម ដោយផ្អែកលើទស្សនៈរបស់ប្រជាជនចិន និងពុទ្ធសាសនិក ។

បច្ចុប្បន្ន សាសនានេះត្រូវបានហៅថា ជាសាសនារបស់ចិន ។ ពុទ្ធសាសនាប្រហែលមិនអាចក្លាយជាសាសនាពិភពលោកបានទេ ប្រសិនប្រជាជនចិន មិនទទួលយកទេនោះ ។

នៅពេលដែលពុទ្ធសាសនា បានមកដល់ប្រទេសចិន ហើយសាសនា

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា

នេះមិនបាននៅតែមួយកន្លែងក្នុងទីនោះទេ ។ គឺប្រជាជនចិន បាននាំពុទ្ធសាសនាទៅផ្សព្វផ្សាយនៅកូរ៉េ ។ ហើយប្រទេសកូរ៉េ បាននាំទៅផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រទេសជប៉ុនទៀត ដោយបានដើរតួជាកំណាំងអរិយធម៌មួយដ៏អស្ចារ្យ ។

BIT\$asnaenAmael su

ឥឡូវសូមយើងក្រឡេកមើល ប្រទេសម៉ាលេស៊ីវិញម្តង ។ ប្រទេសម៉ាលេស៊ី ជាប្រទេសមួយបានកាន់ពុទ្ធសាសនា រហូតដល់សតវត្សរ៍ទី១៤ នៅពេលដែលអាណាចក្រ **RSMCy** មានឥទ្ធិពលនៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ។ ពេលនោះមេដឹងនាំពួកមូស្លីម (អ៊ីស្លាមសាសនិក) នៅទីក្រុងមាលាស៊ី នៅកាន់សាសនាអ៊ីស្លាមនៅឡើយ ។

បន្ទាប់មកប្រទេសទាំងមូល ក៏ក្លាយជាអ៊ីស្លាមសាសនិកប្រទេស ។

លុះដល់រយៈពេល ៦០០ឆ្នាំក្រោយមក កេរ្តិ៍ឈ្មោះព្រះពុទ្ធសាសនាក៏បានបាត់ចេញពីប្រទេសនេះទៀត ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នៅពេលដែលជនជាតិចិន បានផ្លាស់លំនៅមកនៅប្រទេសនេះ នៅចុងសតវត្សទី ១៩ និងដើមសតវត្សទី២០ បែបផែនជីវិតនៃពុទ្ធសាសនិកបានត្រូវនាំចូលមកក្នុងប្រទេសម៉ាលេស៊ីសាជាថ្មី ។ ក្រោយមកប្រទេសស្រីលង្កា ថៃ និងមីយ៉ាន់ម៉ា បានផ្តល់នូវការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹង ដើម្បីលើកស្ទួយវិស័យព្រះពុទ្ធសាសនានៅក្នុងប្រទេសម៉ាលេស៊ី ។

បច្ចុប្បន្ន ប្រជាជន ១៨ភាគរយ នៅក្នុងប្រទេសនេះជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាហើយបានធ្វើអោយសាសនានេះ ទៅជាសាសនាចម្បងទី២ ទៀតផង ។

ព្រះពុទ្ធសាសនា បានត្រូវធ្វើឱ្យរស់រានមានជីវិតឡើងវិញ នៅក្នុង

ប្រទេសម៉ាលេស៊ី ដោយសារជនជាតិចិន ។

គេត្រូវចាំថា គឺដូនតាពួកគេទេដែលបានទទួលខុសត្រូវចំពោះការនាំមកនូវសាសនាដ៏ប្រសើរនេះមកវិញ ។ ដូច្នេះហើយវាជាបន្ទុកភារកិច្ចរបស់អនុជនដើម្បីរក្សាទុកនូវសាសនានេះ សំរាប់ជាមាតិកាជីវិតរបស់ខ្លួន ។ ជាសាសនាដែលជាប់ទាក់ទិនយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងវប្បធម៌ និងចិត្តគំនិតរបស់គេ ។ សព្វថ្ងៃនេះ ពួកគេលះបង់សាសនានេះចោលដើម្បីលាភសក្ការៈ និងព្រោះហេតុផលខាងផ្លូវចិត្តដែលខ្លះវិចារណញ្ញាណ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ក្នុងនាមនៃការផ្លាស់ប្តូរជំនឿ និងការសង្រ្គោះក៏មានអ្នកកាន់សាសនាមួយចំនួនទិញទឹកចិត្តរបស់មនុស្ស ។ ពួកគេមានបំណង ដើម្បីចំណាយ និងផ្តល់នូវវត្ថុសម្ភារៈអោយដល់ជនទាំងនោះ ។

ពុទ្ធសាសនិក មិនគប្បីបោះបង់សាសនាដ៏ប្រសើរនេះ ព្រោះតែរឿងលាភសក្ការៈទេ ។ បន្ទាប់ពីការផ្លាស់ប្តូរមក មេរៀនដំបូងដែលអ្នកដឹងនាំសាសនាទាំងនេះ ណែនាំនោះគឺការស្តាប់ ។ ដោយបង្ខំអោយមានការផ្លាស់ប្តូរជំនឿថ្មី ដើម្បីបំផ្លាញនូវសរណរវត្ថុនានារបស់សាសនា ដែលពួកគេបានគោរពបូជាព្រមទាំងដូនតារបស់គេ ក៏បានធ្វើសក្ការៈបូជាអស់ជាច្រើនជំនាន់មកហើយដែរ ។ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងអស់របស់ខ្លួន (របស់ប្រទេសម៉ាលេស៊ី) មិនដែលមានកំណត់ហេតុណាមួយនិយាយអំពីពុទ្ធសាសនិកជនអនុវត្តនូវការបំផ្លិចបំផ្លាញនូវសរណរវត្ថុទាំងឡាយរបស់ សាសនាយ៉ាងនេះទេ ។

TsSnTanrbsGikERberoberog

ប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង ក៏ជាអ្នកគោរពធ្វើកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាយ៉ាងហ្មត់ចត់ តាំងពីបុរាណកាលរៀងមកដែរ ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះឈានចូលដល់សតវត្សទី ២១ ដែលជាសម័យវិទ្យាសាស្ត្រកំពុងមានការរីកចំរើនដុះដាលលើគ្រប់វិស័យក៏ដោយ ក៏ព្រះពុទ្ធសាសនានៅតែដើរតួនាទីជាជំនួយយ៉ាងសំខាន់ដល់សង្គមដដែល ។ វិទ្យាសាស្ត្រមិនអាចខ្វះសាសនាបានទេ ប្រៀបដូចអាខ្នាក់អាខ្និន ដូច្នោះឯង ។ ដូច្នោះសាសនាពិតជាមានតម្លៃមិនអាចកាត់ថ្លៃបានមែន ជាពិសេសគឺ ព្រះពុទ្ធសាសនាហ្នឹងតែម្តង ។

ដូចដែលយើងដឹងស្រាប់ហើយថា នៅក្នុងសម័យដែលប្រទេសខ្មែរយើងមានគ្រោះថ្នាក់ខ្សោយឥទ្ធិពល ប្រពៃណីទំនៀមទំលាប់ វប្បធម៌អក្សរសាស្ត្រ វិស័យអប់រំនិងវិស័យផ្សេងៗទៀត ស្ទើរតែគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសបានរត់មកជ្រកកោនក្នុងវត្តអារាមក្រោមម្លប់ដំបូលព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយបានស្ថិតនៅគង់វង្សជាប្រយោជន៍ដល់យើងគ្រប់គ្នា បានស្គាល់ចេះដឹងរហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ ក៏ដូចជាទៅក្នុងថ្ងៃអនាគតទៀត ។ ដូចនេះ ក្នុងនាមយើងជាពុទ្ធសាសនិក គប្បីរក្សាបវេណីដ៏ល្អនេះ អោយបានខ្ជាប់ខ្ជួន មិនត្រូវបោះបង់ពុទ្ធសាសនាដែលជាសាសនា របស់ជាតិយើង

ទេ ព្រោះប្រទេសយើងបានកំណត់យកពាក្យ **“ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ”** ជាបាវចនា របស់ជាតិ ។ បើយើងបោះបង់សាសនារបស់ យើងចោល ហើយងាកទៅកាន់ជឿសាសនាដទៃនោះឈ្មោះថា យើង បដិសេធបាវចនាជាតិ របស់ខ្លួនឯងមួយគឺ **“សាសនា”** នេះឯង ។

មានអ្នកខ្លះ ក្បត់នឹងឧត្តមគតិខ្លួនឯង គឺចូលទៅក្នុងសមាគមសាសនា ដទៃហើយ តែនៅយកព្រះពុទ្ធសាសនា ធ្វើជាខែល ឬរនាំងបិទបាំងនូវ អំពើអាក្រក់របស់ខ្លួន ខ្លះបំពេញសំនុំបែបបទពាក្យធ្វើការងារដាក់ថាកាន់ សាសនាព្រះពុទ្ធ ប៉ុន្តែតាមពិត ព្រះពុទ្ធតែនៅលើក្រដាសប្រវត្តិរូបសោះ ឯ ចិត្តគេនៅក្នុងព្រះហេយូរ៉ា ព្រះអាឡាហ៊ីងណោះ ជាព្រះនៅលើ ឋានសួគ៌ មិនទាំងដែលឃើញស្រមោលផងតែជឿបង់ដល់ ។ ឆ្លងតាម រយៈការសិក្សាមកបានប្រាប់អោយដឹងថា សាសនាទាំងឡាយនៅក្នុងលោក រួមមាន សាសនាព្រាហ្មណ៍ សាសនាគ្រិស្ត សាសនាឥស្លាមជាដើម ។ សាសនាទាំង ៣នេះ គ្មានហេតុផលច្បាស់លាស់ទេ គឺពួកគេបានបដិសេធ ចោលទ្រឹស្តី **“កម្ម”** ដែលជាហេតុ ជាពូជ ហើយទៅយកព្រះ យកទេវតា យកអាទិទេព មកធ្វើជាហេតុជាពូជទៅវិញ ដល់កើតផលមក ឃើញថា ផ្ទុយគ្នាខុសពីពូជស្រឡះ គឺពូជជាព្រះ ជាទេវតា... កើតផលទៅជាមនុស្ស សត្វ ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ព្រៃព្រឹក្សាលតាវល្លីទៅវិញ ។ តាមពិត សាសនា ទាំងនេះ មានតែវិធីសាស្ត្រ និងនិទស្សនៈប៉ុណ្ណោះ ហើយថែមទាំងខ្លះហេតុ

ផលត្រឹមត្រូវទៀត មិនដូចខាងពុទ្ធសាសនាឡើយ ។ ព្រះពុទ្ធសាសនាជា
សាសនាដែលមានហេតុផលត្រឹមត្រូវ ដូចបទបាសិថា "yaTisM vb,et
BCM taTisM I Pet pl Mkl I äNkarl kl I äNM)abkarl c
)abkM ប្រែថា :- បុគ្គលណាមួយ សាបព្រោះបណ្តុះនូវពូជដំណាំណា
រមែងតែងតែបានផលអំពីដំណាំនោះវិញ ពុំដែលប្រែក្លាយចាកអំពីពូជដើម
ឡើយ ។ បើបុគ្គលសាបព្រោះស្រូវ រមែងបានផលគឺផ្លែស្រូវវិញ សាប
ព្រោះបណ្តុះសណ្តែក រមែងបានផលជាសណ្តែកវិញ, យ៉ាងណាមិញ
វិអំពើបុណ្យ និងបាបក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ គាថាប៉ុននេះ
បញ្ជាក់អោយឃើញថា ពុទ្ធសាសនាពិតជាមានហេតុផលត្រឹមត្រូវមែន ។

ដូចនេះ យើងជាប្រជាជនខ្មែរទាំងអស់ ត្រូវតែពង្រឹងពង្រីកព្រះពុទ្ធ
សាសនា ត្រូវតែដឹងគុណ តបគុណ គោរពលើកតម្កិង និងថែរក្សាការពារ
ព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលជាសាសនារបស់ខ្លួនស្មើជីវិត មិនត្រូវវង្វេងសាសនា
បំរើមនោគមវិជ្ជាបរទេស ។ យើងមិនត្រូវបោះបង់សាសនាយើង
ព្រោះតែរឿងលាភសក្ការៈ វត្ថុ និងអំណោយបន្តិចបន្តួចតាមរយៈការទិញ
ទឹកចិត្តពីសំណាក់អ្នកកាន់និងអ្នកផ្សព្វផ្សាយសាសនាដទៃឡើយ ។

យើងត្រូវមានហេតុផលខាងផ្លូវចិត្តប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណត្រឹមត្រូវមុន
នឹងធ្វើនូវអ្វីៗ បើមិនអីចឹងទេ មិនខុសអ្វីនឹងការបោះបង់ចោលដុំពេជ្រ
ហើយទៅស្រវាយកដុំគ្រួសនោះឡើយ ។ បច្ចុប្បន្ននេះសាសនាដទៃ កំពុង

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា

តែជ្រៀតជ្រែក ចូលក្នុងសង្គមខ្មែរយើង ក្រោមរូបភាពផ្សេងៗ ។ ដូច្នោះ កូនខ្មែរគ្រប់រូបត្រូវតែប្រយ័ត្ន ពុំនោះទេយើងនឹងមានគ្រោះថ្នាក់ខាង ជំនឿសាសនាហើយ ។ ថ្វីត្បិតតែច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញប្រទេសយើង បានចែង អំពីសិទ្ធិសេរីភាពខាងជំនឿសាសនាមែន ប៉ុន្តែយើងត្រូវយល់ដឹង ត្រូវគិត អោយបានល្អិតល្អន់ អំពីបញ្ហានេះ ។ កុំចង់បានផលតូច បង្អួចផលធំ ។ បើ យើងលក់ ឬបោះបង់ព្រលឹងយើងអោយគេទៅហើយ តើជីវិតយើងរស់នៅ មានន័យអ្វីទៀត ?

sasnaEdI BkbBaWnFaceGayt

ព្រះពុទ្ធសាសនាគឺជាសាសនាមួយដ៏ប្រសើរបំផុត ដែលជាសាសនាត្រូវបានអោយតំលៃពិសេសនាក់ពួកបញ្ញវន្ត អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកប្រើគំនិតឆ្លើមៗ អ្នកទស្សនវិជ្ជា អ្នកសនិទាននិយម (អ្នកនិយមខាងហេតុសមស្រប) និងថែមទាំងអ្នកគិតសេរី នៅទូទាំងពិភពលោក ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា "ធម៌ដែលតថាគតសំដែង គឺអាចមានតែពួកជនដែលដឹងពីរបៀបគិតប្រកបដោយបញ្ញា ។ ឯបុគ្គលទុប្បញ្ញវិញ មិនដឹងពីរបៀបអោយតំលៃដល់ធម៌នេះទេ" ។

បុគ្គលជាបញ្ញវន្ត ដែលមានប្រាជ្ញាចេះប្រើប្រាស់ចិត្តរបស់គេបានច្បាស់លាស់ និងអោយតំលៃទៅលើធម៌នេះថាជាច្បាប់សាកលមួយ ។ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រនានា បានរកឃើញនូវរបស់ជាច្រើន ជាង១០០ឆ្នាំកន្លងមកហើយ ឯរបកគំហើញទាំងឡាយរបស់គេនោះ បានធ្វើការប្រកួតប្រជែងទៅនឹងច្បាប់បញ្ញត្តិ របស់សាសនាមួយចំនួន ។ ប៉ុន្តែអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រមិនអាចរកឃើញអ្វីមួយដែលផ្ទុយនឹងធម្មសាស្ត្រ ឬច្បាប់បញ្ញត្តិរបស់ព្រះពុទ្ធឡើយ ។

ពួកគេរកឃើញពីអាទិកំហាំងរបស់សកលលោកកាន់តែច្រើនឡើង តែក៏រត់តែខិតមកជិតព្រះពុទ្ធសាសនាកាន់តែច្រើនដែរ ។ លោក H G Wells ជាអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រពិភពលោកមួយរូបនិយាយថា: នៅក្នុងសៀវភៅរបស់គាត់មួយក្បាល ក្នុងចំណោមសៀវភៅជាច្រើនក្បាល នៅពេលយើងសិក្សា

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា

គម្ពីរនោះទៅវាប្រាប់យើងអោយដឹងថា អាទិទេពបង្កើតលោកនេះ ៦០០០ ឆ្នាំកន្លងមកហើយ ។

តែនៅពេលយើងសិក្សា ផ្នែកភូគព្ភសាស្ត្រវិញ យើងអាចដឹងថា វាបានកើតឡើងរាប់សិបកោដិឆ្នាំ ចំពោះភពផែនដី ដែលដុះឡើង និងតាំងនៅមុនពេលភាវវរស់កើតមានទៅទៀត ។

ម្លោះហើយ តើយើងអាចជឿនូវអ្វីដែលគេសរសេរ ក្នុងគម្ពីរព្រះ (គម្ពីរខាងសាសនាគ្រិស្ត) របស់យើងម៉េចនឹងកើតទៅ ?

VriyabfrbssasnamkMh

ច្បាប់អាជ្ញារបស់សាសនាមួយចំនួន ណែនាំសាវ័ករបស់ពួកគេ មិនឱ្យស្តាប់ការសន្ទនាធម៌របស់សាសនាដទៃ មិនអោយអានសៀវភៅសាសនា ដទៃ និងមិនឱ្យឈានជើងចូលទៅទឹកនៃឆ្នេរធ្វើសក្ការៈបូជារបស់សាសនាដទៃទេ ។ គេគំរាមថា ប្រសិនបើសាវ័ក ឬបរិស័ទទាំងនោះ ធ្វើដូចនេះព្រះអាទិទេពរបស់គេនឹងខឹង ហើយដាក់ទោសដល់ពួកគេ ។

នេះជាវិធីដែលគេ បិទភ្នែកបរិស័ទរបស់ពួកគេ និងទុកអោយបរិស័ទទាំងនោះ ស្ថិតនៅក្នុងសេចក្តីភ័យខ្លាច និងអវិជ្ជា ។ ហេតុអ្វីគេណែនាំក្នុងរបៀបនេះទៅវិញ ?

ប្រសិនបើជនទាំងឡាយ ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយស្តាប់ ការនិយាយធម៌របស់សាសនាដទៃ អានគម្ពីរធម៌សាសនាដទៃ និងទៅទស្សនាកន្លែងសក្ការៈបូជាសាសនាទាំងនោះទៅ អ្នកដឹកនាំទាំងនោះ ខ្លាចក្រែងថាជំនឿដែលគេសំដែងទុក អាចត្រូវបានគេបោះបង់ចោល នៅពេលដែលជនទាំងឡាយនោះបើកចិត្តទូលាយរបស់គេ ដើម្បីស្តាប់អ្នកដទៃ ។

ហេតុនេះសាវ័ក ឬបរិស័ទទាំងឡាយនោះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយបើកចិត្តរបស់ខ្លួនទូលំទូលាយបានទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ គេបានទុកអោយបរិស័ទទាំងនោះកាន់ជំនឿរបស់គេទាំងអស់ដឹងដល់ ។ បុរសខ្លាំង មិនត្រូវខ្លាចសត្រូវរបស់ខ្លួនទេ ។

rebobrsenAtamEbbasna RbkbedayvicarNBaŋN

ផ្ទុយទៅវិញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានលើកទឹកចិត្តដល់សារីករបស់ព្រះ
អង្គអោយសិក្សា អោយចេះសង្កេតពីរបៀប ដែលជនទាំងឡាយប្រតិបត្តិ
នូវសាសនាទាំងឡាយផ្សេងៗគ្នា ដោយខ្លួនគេ ។

នៅភាគបស្ចិម ឈ្មោះថ្មីដែលគេប្រសិទ្ធិនាម អោយដល់ព្រះពុទ្ធ
សាសនានោះគឺ: "សាសនាប្រកបដោយសិទ្ធិសេរីភាព និងហេតុផល" ។
តាំងពីនោះមក ពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ មិនពឹងពាក់លើអាទិទេព ដើម្បី
ការសង្គ្រោះដល់ខ្លួនពួកគេទៀតទេ ប៉ុន្តែត្រូវបានជម្រុញអោយដុះខាត់
ជម្រះចិត្ត របស់ខ្លួនគេផ្ទាល់ទៅវិញ ។

★ ព្រះពុទ្ធសាសនា ក៏ត្រូវបានបញ្ញត្តិថាជា "សាសនាមួយ ធ្វើអ្វីៗ
ដោយខ្លួនឯង" (ឬផ្អែកលើបទបាលីមួយឃ្លាថា **អត្តាហិ អត្តនោ នាថោ** :
ប្រែថា ខ្លួនជាទីពឹង របស់ខ្លួន) ។

ជាក់ស្តែង ព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនាមួយ សំរាប់ភាពបរិសុទ្ធខាង
ប្រាជ្ញាស្មារតី ។

ប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសលោកខាងលិចនិយាយថា : ពួកគេមិនអាច
រកឃើញនូវគុណភាពទាំងពីរ (សិទ្ធិសេរីភាព និងហេតុផល) នេះនៅក្នុង

របៀបរស់នៅតាមបែបសាសនា ប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណ

សាសនាណាមួយទេ ប៉ុន្តែមានតែនៅក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធប៉ុណ្ណោះ ។

★ ព្រះពុទ្ធមានប្រាថ្នា ដើម្បីរំដោះយើងអោយរួចផុតពីទោសភាពខាងសាសនា ។ ដោយណែនាំពីសាសនាមួយ ប្រកបដោយហេតុផលសំរាប់យើងប្រតិបត្តិ ។ ដោយផ្តល់នូវប័ណ្ណដ៏សមរម្យ ទៅតាមបញ្ហានៃមនុស្សយើង និងរក្សាបាននូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់មនុស្សយើងថែមទៀតផង ។

មានពុទ្ធសាសនា យើងអាចបណ្តុះនូវតំលៃរបស់មនុស្សយើងដោយមិនចាំបាច់មានបញ្ហា ច្បាប់ សាសនា និងការដាក់ទោស របស់សាសនានានាឡើយ ។

នៅពេលដែលយើងចាប់សត្វព្រៃទាំងឡាយដូចជា តោ ខ្លា ជាដើមយើងបន្ទាំងសត្វនោះ ដោយការវាយ និងការបង្កើតសេចក្តីភ័យខ្លាចក្នុងខ្លួនវា ។ បន្ទាប់មកវាធ្វើតាមយើង វាស្តាប់យើង ប៉ុន្តែវាគ្មានវិចារណញ្ញាណ ប្រកបដោយហេតុផលទេ ។

ប្រសិនបើសត្វនោះ ត្រូវបានគេលែងអោយវិលទៅរកសភាពដើមតាមធម្មជាតិវិញ សភាវគតិរបស់វា ក៏វិលត្រឡប់មករកភាពដើមវិញដែរ ។ ហើយវាថែមទាំងអាចវាយបកមកលើម្ចាស់វាវិញដោយពិត ។ ដោយសារសេចក្តីភ័យខ្លាច វាមិនអាចទាន់ហ៊ានធ្វើបាបអ្នកដទៃទេ ។

ជនទាំងឡាយណា ដែលកាន់ច្បាប់សាសនាដូចហេតុបានរៀបរាប់មកនេះ អាចប្រៀបប្រដូចទៅនឹងសត្វទាំងនោះដែលមិនហ៊ានធ្វើបាបអ្នកដទៃ

ព្រោះតែសេចក្តីភ័យខ្លាច និងការដាក់ទោសទណ្ឌកម្មដូច្នោះឯង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មិនដែលខ្លាចសាសនាដទៃទេ ។ ព្រះអង្គបានត្រៀមខ្លួន ទទួលស្គាល់នូវការពិត ប្រសិនបើសាសនានោះបានត្រូវរកឃើញនៅក្នុងធម្មសាស្ត្រណាមួយ ។

តាមពិត ព្រះអង្គទ្រង់បានលើកទឹកចិត្តដល់សាវ័កទាំងឡាយអោយចេះគោរពគ្រូដទៃៗ ។ នៅថ្ងៃមួយមានសេដ្ឋីម្នាក់មិនមែនជាពុទ្ធសាសនិកបានមកគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយទូលព្រះអង្គថា គាត់ចង់ក្លាយជាពុទ្ធសាសនិកម្នាក់ ។ គាត់បាននិយាយថា "ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធមិ របស់លោកល្អណាស់ ។ ម្លោះហើយខ្ញុំក៏បានសំរេចចិត្តដើម្បីក្លាយជាពុទ្ធសាសនិកមួយរូប" ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់សួរថា: "តើអ្នកបានព្រះពុទ្ធមិ របស់យើងឬ ?" គាត់ឆ្លើយថាទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរទៀតថា "តើអ្នកដឹងទេថាតើអ្នកអាចប្រតិបត្តិធម៌របស់គាត់បានដែរ ឬអត់ ?" បុរសនោះឆ្លើយថាទេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់ថា "នោះមិនមែនជាផ្លូវកាន់សាសនាមួយទេ!" ។ ព្រះពុទ្ធបានត្រាស់ទៀតថា : "ដំបូងអ្នកត្រូវសង្កេតមើលថាតើអ្នកអាចប្រតិបត្តិនូវសាសនាថ្មីបានដែរ ឬយ៉ាងណា ?" ។ បន្ទាប់មកបុរសនោះនិយាយថា "ខ្ញុំព្រះអង្គគិតថា ឱវាទនេះផ្ទាល់គឺមានសភាពគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីយល់នូវធម្មជាតិនៃច្បាប់បញ្ញត្តិរបស់ព្រះអង្គហើយ" ។

ប្រសិនបើខ្ញុំខិតជិតគ្រួសារសាសនាដទៃ ពេលនោះគ្រូនោះឯងបានបង្ខំខ្ញុំឱ្យ

របៀបរស់នៅតាមបែបសាសនា ប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណ

ជឿតាម ហើយក៏ប្រកាសរឿងនោះទៅអោយអ្នកដទៃដឹងព្រោះ ។

ផ្ទុយទៅវិញ ព្រះអង្គបានទូន្មានខ្ញុំព្រះករុណា អោយរង់ចាំសិក្សា សង្កេតមើលសិនទើបអោយសំរេចចិត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ។ ខ្ញុំព្រះអង្គពេញ ចិត្តណាស់ ។ ឥឡូវខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវបានធ្វើអោយជាក់ច្បាស់ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ ធ្វើជាពុទ្ធសាសនិកមួយរូបមែនៗ !

បន្ទាប់មកគាត់ក៏បានចាប់ផ្តើមសួរទៀតថា “ខ្ញុំព្រះអង្គបាននឹងកំពុង ទំនុកបំរុងដល់បព្វជិត ក្នុងសាសនាដើមរបស់ខ្ញុំ ដែលឥឡូវនេះខ្ញុំជាពុទ្ធ សាសនិក តើខ្ញុំព្រះអង្គនៅអាចទំនុកបំរុងដល់បព្វជិតនោះទៀតបានដែរ ឬ ទេ ?”

ព្រះពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់ថា “អ្នកអាចឧបត្ថម្ភដល់សត្វណាមួយក៏បាន, ព្រោះនេះជាអំពើបុណ្យ” ។

សូមសង្កេតមើល ពីរបៀបឥរិយាបថនេះគឺខុសគ្នា ពីឥរិយាបថរបស់ សាសនាមួយចំនួន ដែលយើងឃើញសព្វថ្ងៃនេះ ។

នៅពេលអ្នកកាន់សាសនារបស់យើងសុំអំណោយ ពីអ្នកកាន់សាសនា ដទៃ, គេនិយាយថា “សូមទោសយើងមិនអាចអោយអំណោយទាំងនេះ ទៅអោយសាសនាផ្សេងបានទេ ។ ព្រោះវាផ្ទុយនឹង សាសនា របស់ពួកយើង ហើយយ៉ាងណាមិញក៏ជាអំពើបាបមួយផង” ។

ផ្ទុយគ្នាទៅនឹងឥរិយាបថនេះ ដែលការពិតនៅត្រង់ថា អ្នកផ្តល់ជំនួយ

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា
ទៅអោយអង្គការវិភាគទាន មិនមែនពុទ្ធសាសនិកមួយចំនួនធំ នៅក្នុងប្រ
ទេសម៉ាលេស៊ី គឺជាពុទ្ធសាសនិក!

នេះគឺគ្រាន់តែជាហេតុផលមួយ ដែលពួកបញ្ញវន្តនិយាយថា : ពុទ្ធ
សាសនាគឺជាសាសនាមួយប្រកបដោយសិទ្ធិសេរីភាព និងហេតុផលនោះ ។

BU\$asna nigbecKvC@T#hb

នៅទូទាំងពិភពលោក ប្រជាជនទាំងឡាយកំពុងព្យាយាមប្រកាន់យក នូវផែនការគ្រួសារ ហើយសាសនាមួយចំនួន ជាកម្មវត្ថុរបស់ផែនការនោះ ។

ពួកគេនិយាយថា កូនទាំងឡាយគឺជាអំណោយរបស់អាទិទេព ប្រសិន បើអាទិទេពអោយ យើងត្រូវតែទទួលយក ។ ហេតុអ្វីចាំបាច់ដាក់សាសនា បញ្ចូលក្នុងផែនការគ្រួសារនេះ ?

សាសនាគ្មានអ្វីពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង សកម្មភាពនៃសង្គមបែបនេះទេ ។ ប្រសិនយើងពឹងផ្អែកលើគម្ពីរពិសិដ្ឋ (គម្ពីរសាសនាយេស៊ូ) គ្រប់យ៉ាង ដោយមិនប្រើសុភវិនិច្ឆ័យរបស់យើងទេនោះ យើងអាចធ្លាក់ក្នុងបញ្ហា ។ ខ្ញុំ សូមលើកយករឿងមួយមកអធិប្បាយដូចតទៅនេះ :-

កាលកន្លងទៅហើយ មានគ្រូបង្រៀនខាងសាសនាម្នាក់ មានអន្តេវា សិក (កូនសិស្ស) ពីរបីពាន់នាក់ ។ គ្រូនោះហ្មត់ចត់ណាស់ ហើយបាន និយាយច្រើនថា ពាក្យសម្តីរបស់លោកគឺជាច្បាប់ ។

លោកបានសរសេរទុកនូវការបង្រៀនទាំងអស់ នៅក្នុងគម្ពីរសក្តិសិទ្ធិ របស់លោក ហើយព្រមានកូនសិស្សរបស់លោកកុំអោយធ្វើអ្វីៗ ដោយមិន បានសំអាងលើគម្ពីរនោះ ។

ថ្ងៃមួយពេលដែលគ្រូនេះ និងអន្តេវាសិករបស់ខ្លួន កំពុងដើរឆ្លងកាត់ ស្ពានតូចចង្អៀតមួយ គ្រូនោះក៏រអិលធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹង ។

កូនសិស្សទាំងឡាយ ក៏ចាំបាននូវការបង្រៀនរបស់គ្រូ ហើយចង់អាន គម្ពីរសក្កិសិទ្ធនោះ ដើម្បីកំណត់ដឹង នូវអ្វីដែលលោកបានបញ្ញត្តិ និងអ្វីដែល លោកអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនៅពេលដែលត្រូវធ្លាក់ចូលទៅក្នុងទឹកដូច្នោះ ។ គ្រូនោះ ក៏បានស្រែកហៅអោយជួយ ប៉ុន្តែអន្តេវាសិកទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា : “ចាំ បន្តិចសិនៗ ពួកយើងខ្ញុំចង់ដឹងនូវអ្វី ដែលលោកត្រូវបានសរសេរនៅក្នុងគម្ពីរ របស់យើងអំពីស្ថានភាពបែបនេះ” ។

ពិតមែនហើយ គ្រូនោះត្រូវបានលង់ទឹកស្លាប់ មុនពេលដែលពួកគេបាន រកឃើញនូវការបង្ហាត់បង្រៀននោះ ។

រឿងដូចគ្នានេះអាចកើតឡើងដល់យើង ប្រសិនបើយើងពឹងពាក់យ៉ាង ងងឹតងងល់ លើគម្ពីរសក្កិសិទ្ធរបស់យើងគ្រប់ហេតុការណ៍ ។

ប្រជាជនត្រូវមានសិទ្ធសេរីភាព ដើម្បីបន្តនូវកិច្ចការ គ្រួសាររបស់គេ ស្របតាមប្រាថ្នារបស់ខ្លួនគេ និងអ្វីៗដែលមានប្រយោជន៍បំផុតចំពោះ សង្គម និងស្របតាមភាពសមរម្យរបស់ខ្លួនផង ។ គេនឹងមិនធ្វើអំពើ អាក្រក់ ដល់បុគ្គលណាមួយដោយទង្វើបែបនេះទេ ។

សៀវភៅគម្ពីរទាំងនេះ បានត្រូវសរសេរជាយូរយាណាស់ហើយ មិន មែនសុទ្ធតែអាចមានចម្លើយត្រូវចំពោះបញ្ហាគ្រប់យ៉ាងដែលយើងប្រឈម មុខ សព្វថ្ងៃនេះបានទេ ។

ពិតណាស់ អ្នកដឹកនាំសាសនាមួយចំនួនបកប្រែឡើងវិញអោយបាន

ពុទ្ធសាសនា និងបច្ចេកវិជ្ជាទំនើប

សមរម្យនូវគម្ពីររបស់គេ ដើម្បីរក្សាល្បឿនជាមួយនិងរបកគំហើញផ្នែក
វិទ្យាសាស្ត្រទំនើប ដែលពួកគេមិនអាចប្រកែកបានគឺ : ការវិវត្តពិភពដើម
របស់ពិភពលោកត្មានាទីរបស់ស្ត្រី ការលើកលែងទោសចំពោះអំពើបាប និង
វិសមភាព ក្នុងចំណោមមនុស្ស ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាពិតជាគ្មានបញ្ហាបែបនេះទេ ព្រោះព្រះពុទ្ធមិនដែល
បន្លឺវាថា អ្វីដែលអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ សព្វថ្ងៃមិនថាពិតនោះទេ ។ ហេតុផល
មួយដែលថា ព្រះពុទ្ធសាសនាវិករាលដាលទៅក្នុងពួកបញ្ញវន្តបច្ចុប្បន្ននេះ
គឺនៅត្រង់ថា វិធីសាស្ត្ររបស់ព្រះពុទ្ធគឺជា វិធីសាស្ត្រ ដែលជួយអោយវិទ្យា
សាស្ត្ររកឃើញនូវការពិតអំពីខ្លួនយើង ។

តួយ៉ាងដូចជាព្រះពុទ្ធ និងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រទាំងឡាយ រមែងសង្កេត
ឃើញនូវអ្វីៗជុំវិញខ្លួនគេ ដោយមិនលំអៀង ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឃើញ
នូវវត្ថុទាំងឡាយទៅតាមសភាវៈពិត (យថាភូត) ។

គ្រាន់តែព្រះពុទ្ធអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ មិនត្រូវធ្វើអោយស្មើចសរសើរ ឬធ្វើ
អោយមានឥទ្ធិពល ពីសំណាក់ជំនឿដែលគេកាន់មុនៗប៉ុណ្ណោះ ។

គ្មានបញ្ហាអ្វីដែលតំរូវអោយពួកគេគោរពយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់នោះទេ ។ ព្រះ
ពុទ្ធទ្រង់មិនដែល បានប្រកាន់នូវអ្វីៗ ដែលគេមិនអាចទទួលយក ដោយខ្លះ
ហេតុផល និងបទពិសោធន៍ឡើយ ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ហៅសាវ័កទាំងអស់
អោយមកហើយមើលដោយខ្លួនឯង (ឯហិបស្សិកោ) ។ ហើយមិនអោយ

ជឿ ក្នុងជំនឿទាំងអស់តែងដល់ទេ ។

ពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ មិនត្រូវបានធ្វើអោយស្រពិចស្រពិល ដោយពលវិសទ្ធាដែលរំជើបរំជួលចិត្ត និងបីតិសាសនាឡើយ ។ ប៉ុន្តែសង្កេត មើលបាតុភូតទាំងអស់ ដោយស្ងប់ស្ងៀម និងដោយវិចារណញ្ញាណ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនា មិនបានលើកទឹកចិត្តអោយជនទាំងឡាយ ធ្វើជាអ្នក ខាតដប់ដល់ខាងសាសនាទេ ។

ថែមទាំងមិនអោយប្រកាន់ជាតិសាសន៍ និងផ្ដន្ទាទោសដល់សាសនា ដទៃៗដែលមាននៅសព្វថ្ងៃនេះផង ។

តំរូវការដំបូងក្នុងការប្រតិបត្តិព្រះពុទ្ធសាសនា គឺមិនទាន់អោយជឿ ប៉ុន្តែត្រូវមានការយល់ដឹង ។

ក៏ដូចជារបកគំហើញ វិទ្យាសាស្ត្រមួយដែរ គឺនរណាក៏អាចសួរបាន ដោយសេរី នូវសុពលភាព នូវអ្វីដែលបានប្រកាស ពីរបកគំហើញនោះ ។

ជាលទ្ធផលបើទោះជា ២៥សតវត្សរ៍ទៀតក៏ដោយ ក៏ពុទ្ធសាសនិក គ្មានបញ្ហាអ្វីត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញ ជាមួយរបកគំហើញផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ ថ្មីៗនេះដែរ ។ ហើយយើងក៏មិនបានប្រឌិត នូវការប្រកាសទាំងនេះទេ ។ យើងមានសច្ចពុទ្ធភាសិតនៅក្នុងសូត្រនានា ដូចជាកាលាមសូត្រ ដើម្បីជា ភស្តុតាងថាយើងមិនបានធ្វើការប្រកាស មិនត្រឹមត្រូវ ស្តីពីកិត្តិគុណរបស់ ព្រះពុទ្ធអង្គទេ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។

ពុទ្ធសាសនា និងបច្ចេកវិជ្ជាទំនើប

ពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ មិនតំរូវអោយសរសេរឡើងវិញ នូវច្បាប់
បញ្ញត្តិរបស់ព្រះពុទ្ធទេ នៅពេលត្រូវប្រកួតប្រជែងដោយអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ។

ក៏ប៉ុន្តែច្បាប់បញ្ញត្តិនេះ បញ្ជាក់ថាយើងមិនអាចប្រៀបពុទ្ធសាសនា
និងវិទ្យាសាស្ត្របានងាយៗឡើយ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនា បានផ្តល់នូវមូលធាតុសំខាន់ដល់វិទ្យាសាស្ត្រ ព្រោះ
សាសនាបានផ្តល់នូវនិយាមសីលធម៌ ចំពោះជីវិតរបស់យើង ។ ព្រះពុទ្ធ
សាសនាសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើចិត្ត ។ ដូចជាមេត្តា និងករុណា សំរាប់ជាសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីបំបាត់នូវសេចក្តីទុក្ខទាំងឡាយរបស់អ្នកដទៃ ។ ដើម្បីរស់
នៅក្នុងជីវិតប្រាសចាកទោស រួមមកបញ្ហាទាំងនេះគឺហួសពីការយកចិត្ត
ទុកដាក់របស់វិទ្យាសាស្ត្រដោយពិត ។ សូមគ្រាន់តែជូនជាឧទាហរណ៍ដូច
នេះគឺ:

ពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ មិនអនុញ្ញាតិអោយមានការសំលាប់សត្វ
និងការពន្លត់កូន ក៏គ្មានរឿងអ្វីដែលអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អាចជំទាស់ទៅនឹង
តំរូវការរបស់គេ នៅក្នុងសង្គមទំនើបនេះដែរ ។ ច្បាប់បញ្ញត្តិទាំងឡាយ
របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានប្រាប់យើងច្បាស់ អំពីវិសាលភាពនៃសកលលោក ។
ហើយការអភិវឌ្ឍន៍ខាងជាតិពន្ធុ ។ អ្នកដឹកនាំសាសនាមួយចំនួន បានខិត
ជិតរដ្ឋាភិបាលរបស់គេ ដើម្បីរារាំងមិនអោយមាននូវជាតិពន្ធុនេះ ។
ចុះមតិពុទ្ធសាសនាអំពីពន្ធុកម្ម យ៉ាងដូចម្តេច ?

ពុទ្ធសាសនា តែងតែជំរុញអោយមនុស្សចេះប្រើប្រាជ្ញារបស់ខ្លួន ។
ហើយព្រះពុទ្ធសាសនា ក៏មិនដែលព្យាយាមដាក់សម្ពាធនោះទៅលើគំហើញ
របស់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រទាំងនោះដែរ ។

ប្រសិនបើអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ធ្វើអ្វីមួយជាគុណវិសេស ហើយមិនមែនជា
បញ្ហាអសីលធម៌ទេ យើងគួរទុកអោយពួកគេ បន្តធ្វើការស្រាវជ្រាវចុះ ។
ប្រសិនបើអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រទាំងឡាយអាចធ្វើការងារ របស់អាទិទេពបានអី
ចឹង មនុស្សគ្មានរឿងអ្វី ត្រូវចុះចាញ់អាទិទេពទេ ។ ហើយនៅក្នុងករណីខ្លះ
មិនមានអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រណា អាចប្រឆាំងនឹងច្បាប់ធម្មជាតិ របស់វត្ថុទាំង
ឡាយដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់អោយឈ្មោះថាធម៌នោះឡើយ ។ ដូច្នោះ អ្នក
វិទ្យាសាស្ត្រទាំងឡាយ មិនអាចធ្វើហួសព្រះធម៌នេះបានទេ ។ **ឧទាហរណ៍**៖
មិនមានអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រណា អាចធ្វើអោយព្រះអាទិត្យ និងព្រះចន្ទរះនៅ
ក្នុងពេលតែមួយបានឡើយ ។

ក្នុងនាមជាពុទ្ធសាសនិក មិនមានហេតុអ្វីសំរាប់យើង ដើម្បីជំទាស់
ទៅនឹងរបកគំហើញ របស់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រទាំងនោះទេ ។ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ
ទាំងឡាយ មិនពឹងពាក់លើអាទិទេព ឬសាសនាដើម្បីរកអ្វីមួយឡើយ ។

ពួកគេប្រើប្រាជ្ញាផ្ទាល់របស់គេ ដើម្បីធ្វើការជាមួយនិងធម្មជាតិ ។
យើងត្រូវតែមានសេរីភាព ដើម្បីយល់ដឹង នូវវត្ថុទាំងឡាយ អោយបាន
សមរម្យ ។

ព្រះពុទ្ធទ្រង់បានចាត់ទុកយើងថាជាមនុស្សដែលមានចិត្ត និងសមត្ថភាពខាងគំនិតប្រាជ្ញាស្មារតី ។ លោក **គ្រីស្នា មូរធី** (Krishna Moorthy) ជាអ្នកទស្សនវិជ្ជា ដែលត្រូវបានគេគោរពយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ និងជាអ្នកដែលមិនកាន់សាសនាណាមួយនោះ បានមានប្រសាសន៍ថា : ជនណាដែលមិនដឹងពីរបៀបគិតហើយខ្លីគំនិតពីអ្នកដទៃដូច្នោះគេហៅអ្នកនោះថា ជាមនុស្សវណ្ណៈទី ២ ។

ជនទាំងឡាយណាដែលមានចិត្ត ត្រូវតែគិត និងព្យាយាមយល់នូវរឿងរ៉ាវទាំងឡាយដោយវិចារណញ្ញាណ ដោយមិនចាំបាច់ពឹងពាក់លើអព្ភុតហេតុនានា និងជំនឿទាំងឯងដ៏តងងល់នោះឡើយ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានមានព្រះបំណង ត្រួសត្រាយផ្លូវសំរាប់យើងដើម្បីគិត ហើយតាមរយៈការយល់ដឹងនេះ យើងគង់រកឃើញនូវអ្វីត្រូវធ្វើ និងអ្វីដែលមិនត្រូវធ្វើ ។

ព្រះអង្គមានព្រះបំណង បង្រៀនយើងអោយចេះពីរបៀបគិត និងរបៀបយល់ដឹង តាមរយៈការពិសោធ និងរបៀបធ្វើការនោះៗ ។ គឺព្រះអង្គ ចង់អោយយើងសិក្សាអនុវត្ត និងធ្វើពិសោធន៍ មើលសិន ទ្រង់មិនបានធ្វើអោយយើង ជឿអ្វីៗទាំងឯងដ៏តងងល់នោះទេ ។

mnas ngasana

នៅពេលដែលមនុស្ស បានគិតដល់ជីវិតរបស់គេជាលើកដំបូង ពេលនោះមិនទាន់មានសាសនានៅឡើយទេ។ តាមរយៈបទពិសោធន៍ ពួកគេបានដឹងនូវគ្រោះថ្នាក់ នៃសភាពយោរយៅ សេចក្តីក្រោធ និងសេចក្តីឈ្នានិសជាដើម ទាំងនេះ ជាចរិតពិធម្មជាតិ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត គេក៏បានដឹងនូវសារសំខាន់ នៃមេត្តា ករុណា សប្បុរសធម៌ ការព្រមព្រៀងគ្នា ខន្តី និងការអត់អោនអធ្យាស្រ័យផងដែរ ។ ចរិតលក្ខណៈទាំងនេះ មិនមែនអាទិទេព ឬបុគ្គលមានបូទិណាមួយជាអ្នកផ្តល់អោយទេ ។ ប៉ុន្តែគឺជា ផលពិធម្មជាតិ នៃឥទ្ធិពលទៅវិញទៅមកនៃវិញ្ញាណទាំងប្រាំរបស់យើង ។ នៅពេលដែលវិញ្ញាណទាំងនេះ ធ្វើអន្តរកម្មរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក វិញ្ញាណទី៦ គឺចិត្ត ក៏បានកើតឡើង។ ពេលនោះតាមរយៈបទពិសោធន៍ បុព្វបុរសរបស់យើង ក៏បានយល់នូវគ្រោះថ្នាក់ នៃទង្វើអវិជ្ជមាន និងសារៈសំខាន់នៃទង្វើវិជ្ជមាន ។

ពួកគេបានអភិវឌ្ឍ ទ្រឹស្តីមនុស្សនិយមជំនួសអោយសាសនាគឺ៖ ការរស់នៅក្នុងភាពចុះសំរុងគ្នា ជាមួយនឹងមិត្តភ័ក្ត្ររបស់គេប្រកបដោយបញ្ញាសហប្រតិបត្តិការ និងអនុវត្តនូវការអត់អោនអធ្យាស្រ័យដល់គ្នា។ ហើយនិងជៀសវាងការធ្វើអំពើអាក្រក់ អំពើអសីលធម៌ និងរឿងរ៉ាវសាហាវយង់ឃ្នងនានា ។ នេះគឺពាក្យថា "មនុស្ស" ។

ហេតុនេះហើយ ទើបគេបានអធិប្បាយពន្យល់នូវទស្សនៈ ស្និទ្ធិ និង
នរកដោយពង្រីកនូវបទពិសោធន៍ បច្ចុប្បន្នរបស់គេ ខាងផ្នែកសន្តិភាព
សេចក្តីសុខ និងសេចក្តីទុក្ខ មិនចេះចប់មិនចេះហើយនោះ។ នៅពេលពួក
គេបានអភិវឌ្ឍ នូវគុណធម៌ទាំងនេះ យោងទៅតាមចំណេះដឹង របស់គេនា
ពេលនោះហើយពួកគេបានដឹងថាមាន**ញាណសក្តិ**សាកលមួយ ដែលអាច
ដឹងនូវបញ្ហាជីវិតគ្រប់យ៉ាង បានដោយហ្មត់ចត់ ។

ឯអ្នកមានព្យាយាមសំរេចបានចំណេះដឹង ដល់កំរិតនេះនៅប្រទេស
ឥណ្ឌាសម័យបុរាណ មុនសម័យពុទ្ធកាលគេបានអោយឈ្មោះនោះថា **សក្តិ**
(Shakti) ហើយគេបានចាប់ផ្តើមគោរព សក្តិនេះតរៀងមក។ ដោយសារ
តែមានរឿង ជាប់ទាក់ទងដូច្នោះហើយ ទើបពួកគេត្រូវបានគេហៅថា **អ្នក**
គោរពបូជាសក្តិ (Shakti Worshipper) ។

បន្ទាប់ពីការគោរពសក្តិ អស់អំឡុងពេលដ៏យូរមក ពួកគេក៏បានលើក
តំកើងជាតួអង្គពុទ្ធិសាកល ហើយបានគោរពបូជា ដូចជា "**អាទិទេព**"មួយ
អង្គ។

អ្នកទស្សនវិជ្ជាសញ្ញាតិអាមេរិកដ៏ល្បីល្បាញម្នាក់ គឺលោកសាស្ត្រាចារ្យ
ហ្វាយ ហៃត (White Head) បានអះអាងថា : ដំបូងមនុស្សជាអ្នក
បង្កើតអាទិទេព ហើយក្រោយមក ទើបអាទិទេពបង្កើតមនុស្សវិញ។
ទស្សនៈអាទិទេព ដំបូងត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅ ក្នុងចិត្តរបស់មនុស្សហ្នឹង

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា

ឯង មិនមានអ្វីផ្ទុយពីនេះឡើយ ។ ក្រោយមកការអភិវឌ្ឍក៏ចេះតែមាន ច្រើនឡើងៗ រហូតបានធ្វើបដិរូបកម្មឡើង រួចហើយផ្តល់នូវបដិរូបកម្មនោះ ដល់បុគ្គលិកកម្មរបស់មនុស្សវិញ ។

ដូច្នេះហើយបានជាតួអង្គអាទិទេពរបស់សាសនាជាច្រើន ត្រូវបានគេ ចាត់ទុកថា ជាតួអង្គនៅមានការច្រណែនឈ្នានីស គំនុំ ការបំផ្លាញ និង ងាយធ្លាក់ទៅរកផ្លូវកាមគុណ។ ទោះបីជាអាទិទេពទាំងនោះ ត្រូវបាន បញ្ញត្តិថា ដូចជាឪពុកចេះអាណិតស្រលាញ់ ចេះលើកលែងទោស និងត្រឹម ត្រូវក៏ដោយ ។

citpn្រSsanminRtV

ព្រះសង្ឃ ៣អង្គ បាននិមន្តចេញទៅព្រៃ ដើម្បីធ្វើកម្មដ្ឋាន ហើយបាន ព្រមព្រៀងគ្នាថា មិននិយាយរកគ្នាស្ថិតក្រោមបរិយាកាសមួយ រហូតដល់ ពួកគេ(ព្រះស្ប) បានសំរេចនូវការចំរើនខាងប្រាជ្ញាស្មារតី ឬភាពជាអ្នក សប្បុរស ។ បន្ទាប់មក ព្រះសង្ឃ ៣អង្គនោះក៏បានចាប់ផ្តើមធ្វើការវិនា ។

ក្នុងខណៈពេលដែលលោកកំពុងបានធ្វើការវិនា ស្រាប់តែព្រះសង្ឃមួយ អង្គនិយាយថា លោកភ្លេចបិទទ្វារបន្ទប់របស់លោកហើយមិនដឹងជាមានអ្វី កើតឡើងនៅទីនោះទេ ។

ពេលនោះ ព្រះសង្ឃមួយអង្គទៀតក៏បានមានថេរដីកាថា "យើងបាន ព្រមព្រៀងគ្នាថា មិននិយាយរកគ្នាទេ ចុះដូចម្តេច បានជាលោកនិយាយ ដូច្នោះ" ។

ព្រះសង្ឃអង្គទី៣ ក៏បាននិយាយដោយអំនួតថា "តាមពិត ខ្ញុំមិនដែល និយាយរឿងរ៉ាវតូចតាចដូចនេះទេ ។ ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងពីរ មិន អាចនៅស្ងៀមដូចខ្ញុំ?" ។

នេះជាធម្មជាតិនៃចិត្តរបស់មនុស្ស ។ មិនដឹងថាមូលហេតុអ្វី យើងបាន សំរេចចិត្តត្រូវធ្វើការងារហើយ ក្រោយមកយើងបែរជាត្រលប់មករកចរិត និងទំលាប់ពីធម្មជាតិទៅវិញ ។

ហេតុដូច្នោះហើយ បានជាលំបាកសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើ ឬ

មិនត្រូវធ្វើនូវវត្ថុដ៏ជាក់លាក់ណាមួយនោះ ។

ការបង្រៀនប្រការដែលល្អ យើងត្រូវបញ្ជូនកូនៗ របស់យើងអោយ
ទៅរៀន នៅមហាវិទ្យាល័យ សាកលវិទ្យាល័យ និងថែមទាំងអោយពួកគេ
ទៅរៀននៅសាលាឈ្នួលទៀតផង ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេអាចរៀនយកនូវរឿងរ៉ាវ
ដែលអាក្រក់ទាំងអស់បានយ៉ាងងាយ ដោយមិនបាច់មានការបង្ហាត់
បង្រៀន ឬក៏ទៅសាលារៀនដែលឥតបង់ថ្លៃហ្នឹងតែម្តង !

បច្ចុប្បន្ន នៅក្នុងសង្គមទំនើប ប្រជាជនជួបប្រទះនូវបញ្ហាសំបុកជា
ច្រើន ក្នុងការរក្សាសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ។ ប៉ុន្តែ ធម្មជាតិនៃសត្វរបស់
ពួកគេបែរជាងាយស្រួលដាស់តឿនក្រើនរំលឹកទៅវិញ ។ ទាំងរបៀបប្លក
ពាដែលមនុស្សយើងប្រព្រឹត្តធ្វើសព្វថ្ងៃទាំងរបៀបដែលគេស្លៀកពាក់ និង
អ្វីដែលពួកគេធ្វើបានធ្វើអោយពួកគេភ្លេចនូវតំលៃ និងវិន័យសីលធម៌ របស់
មនុស្សខ្លួនឯង ។

នៅក្នុងអតីតកាល មនុស្សបានថែរក្សានូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ខ្លួនដោយ
អនុវត្តតាមវប្បធម៌របស់ខ្លួន និងរបៀបរបស់នៅគឺ : គេប្រកាន់យកសន្តិភាព
ការចុះសម្រុងគ្នា ការសាមគ្គី និងការយោគយល់គ្នា ។

បច្ចុប្បន្ន ពេលយើងអានកាសែត ព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃ (daily
newspaper) យើងអាចឃើញចំនុចព័ត៌មានជិត ៩០% ដែលគួរអោយខ្មាស
អៀន ឃោរឃៅអាក្រក់ អសីលធម៌ មានអំពើហិង្សា និងការកាប់សំលាប់

ចិត្តមនុស្សស្មានមិនត្រូវ

បង្ហូរឈាមគ្នា ។ **ឧទាហរណ៍** : ក្មេងអាយុតែ ៦ឆ្នាំសោះហ៊ានបាញ់សំលាប់
សិស្សនៅក្នុងសាលារៀនទៅហើយ ។ ពួកគេបានរៀនយកនូវរឿងរ៉ាវដ៏
អាក្រក់ទាំងនេះតាមគ្រឿងផ្សាយពតិមានជាពិសេសទូរទស្សន៍ ។

ក្មេងៗចូលចិត្តយកតំរាប់តាមនូវអ្វីដែលមនុស្សចាស់ធ្វើ ជាពិសេសគឺអ្វី
ដែលពួកគេឃើញនៅតាមកញ្ចក់ទូរទស្សន៍នេះឯង ។ ប៉ុន្តែយើងត្រូវចេះ
បែងចែក រឿងនេះអោយបានត្រឹមត្រូវ ។

ពតិមានដែលយើងទទួលបាន ពីគ្រឿងផ្សាយដូចជា វិទ្យុ ទូរទស្សន៍
កាសែត ទស្សនាវដ្តី ជាដើម វាមានប្រយោជន៍ច្រើនយ៉ាងណាស់សំរាប់
យើង ។ ព្រោះវាបានបង្ហាញយើងនូវចំនុច ដែលយើងអាចស្រូបយកបានដ៏
ប្រសើរបំផុតពីបញ្ហាជីវិតរបស់យើង ។ ក៏ប៉ុន្តែមនុស្សមិនហ្មត់ចត់គ្មាន
សាសនា រមែងកេងប្រវ័ញ្ចយកផលប្រយោជន៍ពីចំនុចខ្សោយរបស់យើង
ហើយលើកតម្កើងនូវវប្បធម៌ពាលាអាវាសរបស់យើងទៅវិញ ។ ចំនុច
ត្រង់ហ្នឹងហើយ ដែលយើងត្រូវប្រយុទ្ធប្រឆាំងនោះ មិនមែនប្រឆាំងនឹង
គ្រឿងផ្សាយពតិមាននោះទេ ។

esrPaB kŏkareRCIserts

គំនិតយល់ខុស និងគំនិតភ្ញាក់ផ្អើលជាទូទៅរមែងកើតមាននៅក្នុង
ចំណោមពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ ។ នៅក្នុងនោះឪពុកម្តាយ មិនមាន
ទំនួលខុសត្រូវ និងមិនបានធ្វើអោយជាក់ច្បាស់ថា បុត្រធីតារបស់ពួកគេ
រៀនយកនូវឱវាទ ឬព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរ ទាំងនៅជាពុទ្ធសាសនិកផងទេ ។

ជារឿយៗ ពួកគេប្រកាសដោយមោទនភាពថា : គេបានផ្តល់សិទ្ធិសេរី
ភាព ដល់បុត្រធីតារបស់គេដើម្បីជ្រើសរើសសាសនាដោយខ្លួនគេផ្ទាល់
ទោះបីជាពួកគេនៅក្មេងក៏ដោយ ។ នេះជាឥរិយាបថមួយដែលមានកំហុស
ឆ្គងយ៉ាងធ្ងន់ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានសំដែងសង្កត់បញ្ជាក់យ៉ាងមាំ ទៅលើវិស
គល់នៃអំពើបាបមួយ ក្នុងចំណោមអំពើបាបទាំងឡាយ ដែលមាននៅក្នុង
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

គួរអោយកត់សំគាល់ផងដែរថា ប្រសិនបើបុគ្គលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ
ដូចជាឪពុកម្តាយ ទុកអោយអ្នកដទៃធ្លាក់ទៅក្នុងមិច្ឆាទិដ្ឋិ ឪពុក ឬម្តាយ
នោះ គឺខុសប្រាសចាកគន្លងសីលធម៌ ហើយត្រូវបង់ខាតជាច្រើន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានប្រកាសយ៉ាងច្បាស់ថា : ឪពុកម្តាយជាអ្នក
មានទំនួលខុសត្រូវដ៏ធ្ងន់ចំពោះបុត្រធីតារបស់ខ្លួន ។ ដោយឃើញថា បុត្រ
ធីតាទាំងនោះ មិនត្រូវបានអោយដឹកនាំ ទៅរកផ្លូវខុសឃ្លាតចាកពីផ្លូវត្រូវ

សេរីភាព ក្នុងការជ្រើសរើស

និងមិនអោយបណ្តុះបណ្តាលពួកគេ ទៅរករបៀប មនុស្សចាស់នោះទេ ។

ឪពុកម្តាយទាំងឡាយ រមែងគិតខុសថាការផ្តល់សេរីភាពខាងការ ជ្រើសរើស មានន័យថាបានអើពើ ចំពោះទំនួលខុសត្រូវខាងស្មារតីរបស់ខ្លួន ចំពោះបុត្រធីតាទាំងនោះហើយ ។ ពួកគាត់ (ឪពុកម្តាយ) ថែមទាំងអាច ត្រូវបានគេចោទប្រកាន់ ពីគោលបំណងស្វែងរកឡេស ចំពោះកោសជួរភាព របស់ខ្លួនទៀតផង ។ ព្រោះថា ភារកិច្ចនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់អប់រំកូន បើ យោងទៅតាមផ្លូវធម៌ មិនមែនជារឿយងាយស្រួលទេ គឺតម្រូវអោយមាន ការបូជាតបគុណវិញ ។

★ ពួកគេលាងជម្រះដៃរបស់ពួកគេ ហើយលាក់បាំងនូវគំនិតខុស នៅខាងក្រោយហើយថា ព្រះពុទ្ធសាសនាបណ្តោយអោយមនុស្សជឿតាម ជំនឿគ្រប់យ៉ាងដោយខ្លះវិចារណញ្ញាណ ។

ក្មេងដែលមិនទាន់ពេញវ័យ និងជាពិសេស គឺក្មេងពេញវ័យហើយហ្នឹង តែម្តង គឺងាយស្រួលត្រូវបានគេធ្វើអោយទោរទន់ទៅរកការសន្យាដែល គ្មានតំលៃ ។

យើងជាឪពុកម្តាយ ត្រូវតែការពារទប់ទល់បញ្ហានេះ ដោយការណែនាំ ប្រាប់ផ្លូវ ឬដាស់ចិត្តពួកគេ ដើម្បីស្វែងរកសេចក្តីសុខ លុះអវសាន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានចំណាយពេល ៤៥ព្រះវស្សា ដើម្បីរាវរកនូវ មិច្ឆាទិដ្ឋិនេះនៅក្នុងប្រព័ន្ធសាសនានាមិនតិចជាង ៦២សាសនាទេ ។

នៅក្នុងពេលណាៗក៏ដោយ ព្រះពុទ្ធមិនដែលត្រាស់ថា រឿងនេះ "ត្រឹមត្រូវ" ត្រូវកាន់តាមជំនឿបែបនេះ ឬបែបនោះទេ ។ អ្វីដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បាន ត្រាស់នោះ គឺខុសទាំងស្រុង ទៅនឹងការល្អឯចិត្ត ដែលគ្មានទោសកំហុស អោយធ្លាក់ទៅក្នុងជំនឿខុស ដែលមានតែការសន្យា តែគេមិនបានអោយ តំលៃតាមរយៈការស៊ើបអង្កេតនោះឯង ។

ពិតណាស់ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់មិនអនុញ្ញាតអោយ សាវ័ករបស់ព្រះ អង្គដុត ឬជ្រមុជទឹកនរណាម្នាក់ដែលមិនបានជឿតាមព្រះអង្គអោយស្លាប់ នោះទេ ។

សេរីភាពនេះ គឺខុសគ្នាពីពាក្យដែលថាព្រះពុទ្ធបានបណ្តោយឱ្យបុគ្គល គ្រប់រូបធ្លាក់ទៅនរក តាមគន្លងរបស់ព្រះអង្គស្រឡះទៅវិញ ។

ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីបុគ្គលដែលមានជំនឿ ខុស ហើយចេះតែបន្តមានទុក្ខក្នុងវដ្តសង្សារអស់រយៈពេលច្រើនហួស គណនា ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សំដែងដែរថា យើងមានសំណាងណាស់ ដែលកើត ក្នុងស្ថានដែលយើងអាចរៀននូវព្រះធម៌ ហើយដើរតាមផ្លូវដែល នាំទៅរកការសង្គ្រោះ ដល់ទីបំផុតបាន ។

ក្មេងៗដែលកើតមកចំពោះយើង ហើយសង្ឃឹមថាត្រូវបានផ្តល់ឱកាស គ្រប់យ៉ាង ដើម្បីបានក្លាយខ្លួនទៅជាពុទ្ធសាសនិកដ៏ល្អ និងមានបញ្ញា ។ ប្រសិនបើយើងមិនបានឆក់យក ឱកាសដ៏កម្រនេះ ដើម្បីទាញយកព្យាបាល ប្រែរៀបរៀងដោយភិក្ខុ

សេរីភាព ក្នុងការជ្រើសរើស

ប្រយោជន៍ពីព្រះធម៌ និងបណ្តុះនិស្ស័យខាងព្រះធម៌នេះ ទៅដល់ក្មេងៗ ជំនាន់ក្រោយរបស់យើងទេ យើងនឹងបរាជ័យក្នុងទំនួលខុសត្រូវរបស់យើង ប្រៀបដូចជាសត្វស្វា ដែលបោះចោលនូវត្បូងពេជ្រ ព្រោះហេតុវាមិនបាន ដឹងពីតម្លៃនៃដុំពេជ្រនោះ ដូច្នោះឯង ។

ដូចដែលខ្ញុំបានពន្យល់ពីខាងដើមហើយថា សាសនាមានសច្ចៈនេះ បាន ក្លាយជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃវប្បធម៌របស់យើង នៅក្នុងអាស៊ី ហើយបាន សូនយកនូវព្រលឹងរបស់យើងតាមវិធីដ៏ស្អិតល្អន់ ។ ប្រសិនបើយើងខ្លួនឯង មិនយល់នូវវប្បធម៌ស្រស់បំព្រងនេះទេ ព្រោះហេតុយើងខ្លួនរៀនសូត្រ រួចហើយចាប់យក នូវវប្បធម៌ឆោធាយថ្មីស្រឡាង ប៉ុន្តែមិនល្អគ្មានខ្លឹម សារទេនោះ យើងនឹងបង់ថ្លៃ ក្នុងការបាត់បង់បុត្រធិតារបស់យើង និង ប្រយោជន៍នៃសុខុម្មភាពរបស់យើង ។

យើងអាចសួរខ្លួនឯងផងដែរថា ហេតុអ្វីយើងកើតមកជាពុទ្ធសាសនិក ប្រសិនបើបំណងដើម ត្រូវធ្វើអោយយើងផ្លាស់ប្តូរចិត្តរបស់យើងអីចឹង ។ មិនមានចម្លើយណាមួយ គួសបញ្ជាក់ថា នរណាម្នាក់ទទួលសារភាពនូវ កំហុសក្នុងការធ្វើយើងអោយកើតមក ជាពុទ្ធសាសនិកទេ មែនឬ ?

មែនហើយ រឿងនេះពិតជាមិនត្រូវបំភ័យ និងគំរាមកំហែងលោកអ្នក ដោយនរក និងការដាក់បណ្តាសានោះទេ ប្រសិនបើលោកអ្នក ហ៊ានប្រើចិត្ត របស់ខ្លួនជំទាស់នោះ ។ ជាក់ស្តែង យើងមិនបង្កើតសេចក្តីភ័យខ្លាច នៅក្នុង

ខ្លួន របស់លោក-អ្នក ដោយនិយាយថា ប្រសិនបើបុត្រធីតារបស់លោក-អ្នក ស្តាប់ធម៌របស់សាសនាដទៃ ឬបរិភោគអាហារក្នុងពិធីបុណ្យគេ ឬប៉ះពាល់ដល់គម្ពីរធម៌របស់គេ បុត្រធីតាទាំងនោះ នឹងធ្លាក់ទៅនរកអស់មួយអនន្ត ដូច្នោះទេ !

ពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយ ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយរកនូវសច្ចៈភាពនៅក្នុងសាសនាដទៃដោយសេរី ។ ទេនេះគឺគ្រាន់តែជាការលាតត្រដាងចំពោះលោក-អ្នកទុកជាមុន នូវភាពពិតនៃជីវិត ។

ជាឪពុកម្តាយគេ លោកអ្នកត្រូវតែរៀននូវព្រះធម៌ និងយល់នូវវប្បធម៌របស់ខ្លួន រួចហើយត្រូវធ្វើអោយជាក់ច្បាស់ថែមទៀត ។ ឯកូនចៅរបស់យើង ក៏ត្រូវបង្រៀនអោយបានពេញលេញអំពីវប្បធម៌នោះដែរ ។

ប្រសិនបើ បន្ទាប់ពីលោកអ្នក បានបំពេញនូវភារកិច្ច របស់លោកអ្នករួចហើយ ពួកគេ(កូនចៅ) ក៏បានជ្រើសរើសរកបរិយាកាសសង្គមងាយស្រួលនៅ ក្នុងសាសនាដទៃ ។ ដល់ពេលនោះ ចាំទុកបណ្តោយតាមចិត្តរបស់ពួកគេចុះ ។ នេះហើយជាអត្ថន័យ នៃពាក្យថា "សេរីភាព" នោះ ។

តើពាក្យនេះច្រើនហួសរហូតដល់យល់មិនកើតឬ ?

sasna nigGkKitesrl

សព្វថ្ងៃនេះ សាសនាប្រើសំរាប់គ្រាន់តែសូត្រធម៌ និងគោរពបូជា និង មានការផ្លាស់ប្តូរបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ មិនសូវមានសកម្មភាព ខាង ការបណ្តុះចិត្តគំនិតទេ ។

យើងមិនអាចក្លាយជាអ្នកកាន់សាសនាពិតដោយគ្រាន់តែសូត្រធម៌ ឬ ក៏ធ្វើការគោរពបូជាប៉ុណ្ណោះទេ ។ ព្រោះគំនិត ដ៏យោរយោកាចអាក្រក់ គ្រោះថ្នាក់របស់យើង ទាំងអស់គ្នា គ្រប់ដណ្តប់លើចិត្ត របស់យើងជាប្រចាំ ទៅហើយ ។

ជំនឿខ្លាំង ក្នុងវត្ថុប្រតិបត្តិ អង្គុយសូត្រធម៌ម្នាក់ឯង មិនអាចធ្វើចិត្ត អោយបរិសុទ្ធបានទេ ។

នៅក្នុងលោកនេះ មានអ្នកគិតសេរីជាច្រើន ដែលមិនជឿលើអាទិទេព សូតិ នរក កម្ម បដិសន្ធិ និងអត្ត ឬអាត្ម័ននោះ ។

បញ្ហាទាំងនេះហើយ គឺជាកត្តាចោទរបស់សាសនាទាំងឡាយ ហើយ ជនទាំងនេះមិនជឿលើសាសនា ទាំងនោះទៀត ។

លោកអាស័រ ស៊ី ខ្លាក (Arthur c clark) ខាលសាហ្គែន (Carl sagan) ដឺប៊ែន ណាត ស (G Bernard Shaw) គ្រីស្នា មូរធី (Krishna Moorthy) និងលោក ប៊ែតត្រេននី រុលសែល (Bertrand Russell) ជាដើម សូមរាប់ ឈ្មោះ តែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកទាំងនេះ សុទ្ធតែបដិសេធបោលនូវ

ហេតុអ្វីយើងគប្បីប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនា

សាសនាជាប្រពៃណី ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេជាមនុស្សល្អ ព្រោះគេមិនបានធ្វើប្លក
ពារ ដូចមនុស្សឃោរឃៅទាំងពួងទេ ។

តាមពិតទៅ ជនមួយចំនួនដែលមិនកាន់សាសនា គឺមានលក្ខណៈ
ប្រសើរច្រើនជាងជនដែលប្រកាសខ្លួន ពាក់ផ្លាកសាសនានានាទៅទៀត ។
ដោយដឹងថា រឿងរ៉ាវណាមួយអាក្រក់ គេក៏ជឿសវាងអំពើនោះ ។

ដោយដឹងនូវអានុភាពនៃមេត្តា គេក៏ខំចំរើន នូវសេចក្តីករុណាសាមគ្គី
និងមុទិតា និងខិតខំបំពេញនូវគុណធម៌ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីដោះទុក្ខរបស់
មិត្តភ័ក្តិ ដោយមិនរំពឹងគិតចង់បានរង្វាន់ពីអាទិទេព មិនចង់បានបដិសន្ធិដ៏
ប្រសើរ បន្ទាប់ពីមុតិ ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេជ្រាបតាមរយៈយល់ដឹងដោយបញ្ញា
អំពីសាមគ្គីភាពជាសារវន្ត របស់មនុស្សលោកទាំងអស់ ។

យើងអាចនិយាយបានថា ពួកគេមានចិត្តជាអ្នកកាន់សាសនាច្រើនជាង
ហើយពួកគេលើកតម្កើងគោលការណ៍ទាំងឡាយរបស់សាសនា ថ្វីត្បិតតែ
ពួកគេមិនបានកាន់ផ្លាកសាសនាក៏ដោយ ។

bKAI ddtemp eTbeQahfa)anenACitRBHBT9

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មិនមានបំណងបង្កើតសាសនា គ្រាន់តែសំរាប់ បុគ្គលមកធ្វើសក្ការៈបូជា និងសូត្រធម៌ប៉ុណ្ណោះទេ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានទ្រង់ថា : "សាវ័កទាំងឡាយណា ដែលដើរតាម តថាគតដោយកាន់ដៃ ឬកាន់ចីពររបស់តថាគត មិនអោយឈ្មោះថា នៅ ជិតនឹងតថាគតទេ ប្រសិនបើចិត្តរបស់គេមិនបរិសុទ្ធ" ។

សាវ័កទាំងឡាយ នៅឆ្ងាយពីតថាគតរាប់យោជន៍ បើទោះជាមិន ឃើញតថាគតក៏ដោយ តែប្រសិនបើគេធ្វើតាម ដំបូន្មានរបស់តថាគត និង រក្សានូវភាពបរិសុទ្ធនៅក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន សាវ័កនោះទើបឈ្មោះថា បាននៅ ជិតនឹងតថាគត ។ នេះគឺជាតិវិយាបថ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

ព្រះអង្គទ្រង់មិនបានប្រាថ្នាចង់បន្តាចបុគ្គលណាមួយ ដោយបង្កើតនូវ សេចក្តីភ័យខ្លាច ឬដោយការទាមទារអោយមានការចុះចាញ់ទាំងស្រុង ចំពោះឫទ្ធិអំណាច របស់ព្រះអង្គឡើយ ។

ព្រះអង្គទ្រង់បានទូន្មានយើង អោយគោរពនូវបុគ្គលដែលគួរគោរព ដោយមិនចាំបាច់គិតដល់សាសនា ឬជាតិសាសន៍របស់គេទេ ។ និងថែម ទាំង អោយយើងគោរព ដល់បុគ្គលដែលមិនបានប្រកាសខ្លួនថាជាសមាជិក របស់សាសនាណាមួយផងដែរ ។

ប្រសិនបើយើងគិតថា ពួកគេគួរអោយគោរព យើងអាចគោរពពួកគេ

បាន ។

ចំណុចត្រង់នេះជាចំណុចដែលត្រូវ ហាមឃើងមិនអោយព្យាម បញ្ចុះ
បញ្ចូលអ្នកកាន់សាសនាណាមួយ ដោយការគំរាមកំហែង និងមិនអោយ
ប្រកាន់ភេទ ជាតិ សាសន៍ របស់អ្នកដទៃ ។

karRbkanPT nigkareFTarNkm

យើងដឹងតាមព័ត៌មាន ដែលយើងអានប្រចាំថ្ងៃថា ការប្រកាន់វណ្ណៈ ភាគច្រើនគឺស្ត្រីភេទហ្នឹងឯង ។ មិនថាឡើយតែនៅផ្ទះទេ ទោះជានៅ កន្លែងធ្វើការក្តី ស្ត្រីទាំងនោះត្រូវបានគេរើសអើង យ៉ាងអាក្រក់បំផុត ។ សូម្បីនៅសាសនាក៏ដោយ ស្ត្រីទាំងឡាយត្រូវបានប្រយុទ្ធនាមទារសិទ្ធិយ៉ាង លំបាក ដើម្បីអោយគេគោរពក្នុងនាមជាមនុស្សដូចគ្នា ។

តួយ៉ាង ស្ត្រីទាំងឡាយត្រូវបានហាមឃាត់មិនអោយចូលទៅទីកន្លែង គោរពបូជា ក្នុងសាសនាជាច្រើន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាសាស្ត្រាចារ្យ ខាង សាសនាដំបូងបង្អស់ ដែលបានបើកទ្វារសំរាប់ស្ត្រី អោយចូលទៅក្នុងជំនុំ សង្ឃអោយធ្វើជាដូនធីពេញលក្ខណៈ ដើម្បីអនុវត្តភារកិច្ចខាងសាសនា ។

ត្រង់ហ្នឹង យើងអាចយល់នូវអ្វីដែលជាសេរីភាព ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រទានអោយដល់មនុស្សជាតិ ដោយមិនគិតពីភេទ ជាតិ ឬ សាសន៍ នោះ ។

យើងកាន់សាសនារបស់យើងតាមរយៈ បញ្ញាយល់ដឹងនៃធម្មជាតិពិត របស់គ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ ។

ពុទ្ធសាសនាថែមទាំងមិនអោយប្រកាន់ នូវអ្វីដែលគេហៅថា អ្នក ទោស ។ ព្រះពុទ្ធសាសនាបានស្គាល់ពីមនុស្សទោសយ៉ាងច្បាស់ថា : យើង មិនអាចផ្លាស់ប្តូរចិត្តរបស់គេបានទេ ។ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរចិត្តមនុស្សកាច

ទណ្ឌកម្មមិនមែនជាដំណោះស្រាយឡើយ ។

ដូចសត្វដែលបង្ខំកសំរាប់លេងសៀក ការឃុំឃាំងនៅក្នុងទ្រុងអោយនៅស្ងៀម ។ ព្រោះហេតុនោះសត្វទាំងឡាយ មិនមានអំណាចធ្វើអ្វីបានទេ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលវាមានសិទ្ធិសេរីភាពឡើងវិញ វានឹងវិលត្រលប់ទៅរករបៀបជីវិតធម្មតាវិញដដែល ។ ព្រោះយើងមិនមានបំណងធ្វើអោយវាផ្លាស់ប្តូរចិត្តរបស់វាឡើយ ។

វិធីសាស្ត្ររបស់ព្រះពុទ្ធ ក្នុងការបញ្ចុះបញ្ចូលឧក្រិដ្ឋជន គឺត្រូវអប់រំពួកគេ អោយធ្វើការផ្លាស់ប្តូរចិត្ត ។

នេះទើបជាទង្វើ មិនមែនធ្វើដោយដាក់ទណ្ឌកម្មទេ ប៉ុន្តែដោយការអប់រំចិត្តនោះ អោយកាន់យកនូវវិន័យសីលធម៌ទៅវិញ ។ យើងដឹងថាយើងទាំងអស់គ្នាមានកំហុស ។ យើងមិនគួរព្យាយាមមើលរំលងបញ្ហាដោយនិយាយថា គ្មានអ្វីខុសនោះទេ ។

បុគ្គលដែលកាន់យក នូវសិក្ខាបទទាំងឡាយ រមែងសារភាពថាខ្លួនគេស្ថិតនៅក្រោមការមានកំហុសជានិច្ច ។ ម្លោះហើយ គេក៏អប់រំខ្លួនគេ មិនអោយធ្វើនូវអំពើអាក្រក់បែបនេះជាថ្មីទៀតទេ ។ ហ្នឹងហើយជាអត្ថន័យពិត នៃសិក្ខាបទ ។ នេះគឺជាវិធីសាស្ត្រដែលបង្ហាញដោយព្រះពុទ្ធ គឺមិនអោយមានការធ្វើ ទារុណកម្មទេ ។

dak:TN&mcitp

មួយវិញទៀត ដោយបានឃើញថាបុគ្គលមួយចំនួន ធ្វើទារុណកម្មរាង កាយរបស់គេ ចំពោះទង្វើខុស របស់ខ្លួនជាដើម ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បានត្រាស់ថារាងកាយមិនមែនជាអ្នកទទួលខុស ត្រូវចំពោះកំហុស ដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តធ្វើនោះទេ ។ កាយមិនអាចធ្វើអ្វីបាន ទេ ចិត្តទេដែលប្រើកាយជាឧបករណ៍ដើម្បីបាននូវអ្វីៗ ដែលវាចង់បាន នោះ ។

(គេទេ ជាអ្នកអូសទាញរទេះ ឬនង្គ័ល ឯរទេះ ឬនង្គ័លមិនដែលចេះ អូសទាញគោឡើយ) ។

ព្រះពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់ថា "ប្រសិនបើយើងចង់ដាក់ទណ្ឌកម្មអ្វីមួយ ក៏ ដាក់ចុះ តែយើងត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មចិត្តរបស់យើង មិនត្រូវដាក់ទោសលើរាង កាយទេ" ។ តើយើងអាចដាក់ទណ្ឌកម្មលើចិត្តយ៉ាងដូចម្តេច ?

នៅពេលយើងមានសេចក្តីច្រណែនណ្ហានិស ហើយយើងដឹងថា ការច្រ ណែនណ្ហានិសមិនល្អ យើងត្រូវព្យាយាមទប់កុំអោយមានសេចក្តីច្រណែន ណ្ហានិសនេះ ។ នៅពេលយើងក្រោធខឹង ហើយយើងដឹងថា សេចក្តីក្រោធខឹងនេះ អាចបង្កើតអោយមានអំពើហិង្សា ការកាប់សំលាប់គ្នា និងការ ចលាចលគ្រប់យ៉ាង យើងត្រូវព្យាយាមសង្កត់នូវសេចក្តីក្រោធនេះ ។

នេះជារបៀបដាក់ទណ្ឌកម្មចិត្ត ដើម្បីអប់រំចិត្ត មិនមែនធ្វើដោយ

កំលាំងអាជ្ញាទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើតាមរយៈបញ្ញា និងការមិនអោយនូវអ្វីៗ ទៅ តាមតម្រូវការរបស់ចិត្តហ្នឹងឯង ។

~~យើង~~ យើងត្រូវតែធ្វើម្ចាស់ការ លើចិត្តរបស់យើង យើងមិនត្រូវ បណ្តោយអោយចិត្តគ្រប់គ្រងលើសកម្មភាពរបស់យើងទេ ។

យើងត្រូវតែរក្សា នូវភាពបរិសុទ្ធទុកក្នុងចិត្ត ពុំនោះសោតទេ ទោះជា នៅផ្ទះក្តី នៅក្នុងសង្គមក្តី ឬនៅកន្លែងដែលយើងធ្វើការក្តី យើងនឹងបង្កើត អោយមានសេចក្តីក្រោធខឹង សេចក្តីច្រណែនឈ្នានីស អមិត្តភាព សេចក្តី ភ័យខ្លាច និងអសន្តិសុខ ដែលមិនត្រឹមតែរំខាន ដល់ខ្លួនយើងប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងរំខានដល់អ្នកដទៃផងដែរ ។

យើងហាត់ពត់លត់ដំខ្លួនយើង ដោយការរក្សាសីល ឬ សិក្ខាបទនានា ។
ធ្វើដូចនេះគង់ក្លាយទៅជាទំលាប់បាន ។

ហេតុនេះហើយ បានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នៃយើង ទ្រង់បានចាប់ ផ្តើមនូវការផ្សព្វផ្សាយសាសនា របស់ព្រះអង្គដោយអប់រំសាវ័កទាំងឡាយ អោយស្ថិតនៅក្នុងសីលរួមមានទាំងច្បាប់ វិន័យឬសិក្ខាបទទាំងឡាយផង ។

esck្រង្គង

វាជារឿងលំបាក ដើម្បីនិយាយថាជនទាំងឡាយ អាចរកឃើញនូវ
សេចក្តីពិតដ៏ក្រៃលែងនៅក្នុងសាសនាដទៃ ដែលថាគេមិនអាចរកឃើញ
នៅក្នុងព្រះធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះឡើយ ។

ចប់

mrtkkMNaBü

កូនខ្មែរចេះភាសាបរទេស

គួរកុំប្រហែសធ្វេសអោយសោះ

គួរស្រូបវិជ្ជាសាស្ត្រនោះៗ

ហើយប្រែចំពោះជាខ្មែរទៅ ។

ដើម្បីអោយខ្មែរមានក្បួនច្បាប់

សំរាប់សិក្សាចេះជ្រាលជ្រៅ

ធ្វើអោយជាតិយើងមានសៀវភៅ

សំបូរគ្រប់ផ្លូវតាមត្រូវការ ។

សៀវភៅក្បួនច្បាប់ជាតិដទៃ

មានច្រើនក្រាស់ក្រៃគ្រប់តម្រា

ជាតិគេមិនខ្វះក្បួនសិក្សា

សិល្ប៍វិជ្ជាសម័យថ្មី ។

បើភាសាខ្មែរ ខ្មែរងាយអាន

មើលឆាប់ស្គាល់យល់សេចក្តី

ហេតុនេះគួរយើងយល់ខំឃ្នាតខ្លី

សាងក្បួនថ្មីៗជាខ្មែរអើយ ។

(ដកស្រង់ពីសៀវភៅ NabbL GgymharaCa)

របស់លោកសាស្ត្រាចារ្យ »m NaRkI